Serdecznie witamy **II ZJAZD Związku Polaków na Białorusi**

Głos znad Niemna

Pismo Związku Polaków na Białorusi • Rok wydania IV • 19 - 25 kwietnia 1993 r. • nr 16 (40) • cena 3 rb.

W dniach 24-25 kwietnia odbędzie się w Grodnie II Zjazd Związku Polaków na Białorusi. Wezmą w nim udział delegaci z całej Republiki i liczni goście. Zostaną podsumowane wyniki działalności Związku w okresie, który minął od pierwszego zjazdu - w 1990 roku.

Porządek obrad będzie zawierał: sprawozdanie Zarządu Głównego i Komisji Rewizyjnej, dyskusję, przyjęcie nowego programu i statutu Związku oraz wybory nowego kierownictwa.

W przededniu tego niezwykle ważnego wydarzenia w życiu Związku na łamach "Głosu" zamieszczamy materiały odzwierciedlające działalność organizacji.

* * * * *

MYŚLI W PIGUŁCE

W życiu każdej organizacji są dni wyjątkowe, wydarzenia bardzo ważne, fakty zapisywane na kartach historii. Ich wagę i wymowę pomnażają setki ludzi o niespożytej energii, inicjatywie, pomysłowości, społecznikowskiej pasji.

Wszyscy witamy dziś kolejny Zjazd ZPB - Związku, który jest bliski naszym sercom, myślom i uczuciom. Jego pokaźny dorobek wplata się w nurt przemian ogarniających białoruską Ziemię, tworzy grunt do naszego narodowościowego odrodzenia oraz klimat do zgodnego współżycia narodów.

Nasz Zjazd zamyka jeden rozdział historii ZPB i otwiera nowy - oby jeszcze bardziej owocny.

Szanowni Delegaci - Wy jesteście reprezentantami wszystkich Polaków na Białorusi. Niech więc Wasza polska duma, pracowitość, szlachetność, wyobraźnia i odpowiedzialność staną się myślą przewodnią obrad, wszystkich konkluzji i decyzji.

W KRĘGU PRZEMIAN

Stanisław Sienkiewicz - prezes grodzieńskiego Obwodowego Oddziału Związku Polaków na Białorusi, wiceprezes Związku. *Urodził się w 1953 r. we wsi Bieliczany (obwodu Grodzieńskiego). Z zawodu biochemik, naukowiec, jeden z założycieli Związku Polaków.*

Po maturze w 1971 roku rozpoczął studia na Akademii Rolniczej w Grodnie. Po jej ukończeniu pracował zawodowo; w 1981 roku obronił pracę doktorską. Został zatrudniony w Instytucie Biochemii Akademii Nauk Białorusi. Od roku 1990 - docent. W 1992 roku zostawił pracę naukową, podejmując się etatowej pracy w Związku Polaków, z działalnością którego był związany od roku 1988.

- Złożył Pan "ofiarę" na rzecz sprawy polskiej, rezygnując z kariery naukowej. Jakie aspekty dzisiejszej działalności, jako wiceprezesa Związku, uważa Pan za najważniejsze?

- 24 kwietnia 1991 r., na konferencji sprawozdawczo-wyborczej Polskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe im. A. Mickie-

Ciąg dalszy na str. 2

Szkolenie działaczy ZPB w Grodnie

OLIMPIADA

W Grodnie odbyła się pierwsza republikańska Olimpiada Literatury i Języka Polskiego. Wzięło w niej udział 20 osób z Brześcia, Wołkowyska, Radunia, Sopoćkiń i Grodna. Skład jury stanowili przedstawiciele Komitetu Głównego Olimpiady w Warszawie: Tomasz Chachulski i Ewa Paczoska, profesorowie wykładający na Uniwersytecie Grodzieńskim - dr. hab. Henryka Gwilewicz i Krystyna Bułaj oraz pierwszy radca Ambasady RP na Białorusi - Marek Golkowski.

Konkurs przewidywał eliminacje pisemne i ustne z języka i literatury polskiej, recytacje, wypowiedzi o życiu i twórczości wybitnych pisarzy: Sienkiewicza, Orzeszkowej, Mickiewicza i innych.

Olimpiada w Grodnie wyłoniła tych najlepszych, którzy wezmą udział w finalnej turze konkursu w Warszawie. Są nimi: Olga Leoniewska i Andrzej Romaszewicz z Wołkowyska, Edmund Piełuć, Maria Timofiejewa i Irena Mosalska z Grodna oraz Helena Sokołowska z Sopoćkiń.

Zaproszenie do udziału w konkursie może stać się dla Polaków na Białorusi wielką szansą. Zwycięstwo daje możliwość zostania studentem polonistyki w jednej z wyższych uczelni w Polsce.

Teresa Kryszyn

W kilku zdaniach

W marcu obradował sejm BNF "Adradżennie", na którym referat wygłosił Z. Poźniak. Przedyskutowano problemy, dotyczące nowego programu Frontu, przygotowań do III zjazdu oraz sytuację społeczno-polityczną w kraju. Trzeci zjazd BNF odbędzie się 15-17 maja br.

***

Prezydium Rady Ministrów RB przyjęło program Państwowej Polityki Młodzieżowej. Na jego realizację przeznaczono 175 mln rubli.

***

Republika Białoruś redukuje ilość swoich sił zbrojnych do 100 tysięcy osób.

***

W Witebsku w dniach 27-28 marca odbył się Teatralny Maraton na fundusz odbudowy Starego Witebska.

***

W Brześciu odbyło się pierwsze spotkanie służb specjalnych Rosji, Ukrainy, Białorusi i Polski w celu opracowania wspólnych działań przeciwko przestępstwom kryminalnym.

Ciąg dalszy na str. 2

Wzajemnie

Podczas obrad Komisji d/s Zwrotu Pamiątek Historyczno-Kulturalnych Białorusi ambasador RP - E. Smułek przekazała ministrowi Kultury RB - E. Wojtowiczowi plany domu Tadeusza Kościuszki.

Znany uczony - A. Maldzis oznajmił, że Polska przekaże Białorusi m.in. takie cenne pamiątki jak: księga metryczna z wpisem urodzin A. Mickiewicza, 90 portretów ze zbiorów Radziwiłłów w Nieświeżu oraz wiele innych. W zamian Białoruś przekaże Polsce znaczną ilość cennych zabytków z zasobów muzealnych.

Przewidziane są analogiczne wymiany między Białorusią a Ukrainą i Litwą. (jd)

Pięknie dziękujemy!

Regularne ukazywanie się naszego tygodnika - "Głos znad Niemna" zawdzięczamy niezawodnej pomocy Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" oraz wsparciu finansowemu ze strony polskiego biznesmena - Aleksandra Gudzowatego.

Każdy następny numer "Głosu" będzie wydrukowany na papierze kupionym za środki przekazane nam przez "Wspólnotę Polską".

W imieniu czytelników serdecznie dziękujemy!

W kręgu przemian

Ciąg dalszy ze str. 1

wicza zostało przekształcone, zgodnie ze Statutem ZPB, w Oddział Obwodowy w Grodnie. Na tej konferencji wybrano mnie na funkcję prezesa tego Oddziału i automatycznie zostałem wiceprezesem ZG ZPB

Zgadzając się prezesować jednemu z najliczniejszych oddziałów (85 proc. Polaków Białorusi mieszka na Grodzieńszczyźnie), byłem świadomy tego jak poważnych obowiązków podjąłem się wówczas. Zdawałem sobie sprawę ze złożoności zagadnień, stojących przed ZPB, z tych skomplikowanych problemów, które były do rozstrzygnięcia.

Duży odsetek Polaków zamieszkałych w obwodzie z jednej strony pozwala na prowadzenie szeroko zakrojonej działalności organizacyjnej (zakładania licznych ośrodków ZPB, tworzenie jednostek kulturalno-oświatowych), a równocześnie potęguje problemy.

Aby pogodzić wszystkie obowiązki i mieć osiągnięcia w pracy z ludźmi na tak rozległym terenie, musiałem dokonać wyboru: albo praca społeczna, albo naukowa. Po głębokim namyśle podjąłem się działalności etatowej w Związku.

Poprzednia moja praca w PSKO im. A. Mickiewicza pozwoliła na ukształtowanie pewnych priorytetów, stawiając rozwój polskojęzycznego szkolnictwa na plan pierwszy. Nie znaczy to, że mógłbym lekceważyć inne zagadnienia. W istniejącej sytuacji uważam ten właśnie problem za pierwszorzędny.

- W przededniu II Zjazdu ZPB warto podsumować wyniki dwuletniej pracy. Jak ocenia Pan osiągnięcia ośrodków polskich w obwodzie Grodzieńskim?

- W ciągu tych lat powstały oddziały we wszystkich rejonach obwodu (ostatni - w Koreliczach w lutych b.r.). Oprócz tego zorganizowano oddziały terenowe w poszczególnych wsiach, gminach i miasteczkach. Liczba członków ZPB stale rośnie. Biorąc udział w wielu zebraniach czuję się w pełni usatysfakcjonowany. Widzę zapał, z którym ludzie zarówno starszej generacji, jak i młodszego pokolenia oddają się sprawie odrodzenia polskości: odczuwam ten gorący patriotyzm, który nimi kieruje na codzień.

Nie chciałbym wymieniać nazwisk naszych znanych i zasłużonych działaczy tylko dlatego, by o kimś przypadkiem nie zapomnieć. Oni wszyscy wykonali ogromnie ciężką i potrzebną robotę. Obecnie dołączyli do nich młodzi działacze z Oszmian, Świsłoczy, Zelwy, Szczuczyna, Brasłowicy i innych miejscowości, kontynuując i wzbogacając tę pracę.

Na dobrym poziomie jest działalność oddziałów rejonowych: Grodzieńskiego, Wołkowyskiego, Mostowskiego, Lidzkiego i Nowogródzkiego. Połowa z nich ma własne lokale; zakończono budowę Domu Polaka w Grodnie, rozpoczynają się prace inwestycyjne w Szczucynie, a zaplanowane są w Lidzie. Staramy się świadczyć różnoraką pomoc jednostkom w terenie: metodyczną, organizacyjną, materialną. Praca ta pochłania dużo czasu i wymaga sporo wysiłków. Obecnie widzę potrzebę działania większego zespołu ludzi na zasadach zawodowych.

- Co Pan zalicza do największych trudności?

- Środowisko polskie na Białorusi w sumie aktywnie uczestniczy w procesie narodowościowego odrodzenia. Jednakże są ludzie, którzy biernie obserwują przemiany. Owszem, widzimy czasami niechęć władzy w stosunku do naszych aspiracji, ale nie można za wszystko winić tylko władzę; realizacja wielu spraw zależy od naszej roztropności.

- Przedmiotem szczególnego zainteresowania jest szkolnictwo. Jak Pan widzi przyszłą polską oświatę?

- Od początku swojej działalności prezentuję pogląd, że jednocześnie z wprowadzeniem języka polskiego do programów jako przedmiotu, należy dbać o powstanie polskich szkół z prawdziwego zdarzenia, jak ja to nazywam - "elitarnych", dających duże szanse startu życiowego dla młodzieży. Takie placówki powinny być zorganizowane we wszystkich skupiskach Polaków.

Samodzielna polska szkoła, to nie tylko możliwość wychowania młodych w duchu tradycji narodowych, co jest wartością samą w sobie, lecz również szansa, aby odejść od dotychczasowego systemu nauczania, opartego na zacofanych ideowo, prokomunistycznych programach. Szkoła z prawdziwego zdarzenia, to nie tylko chęć uczenia się po polsku, to również dobre warunki lokalowe, nowoczesny sprzęt techniczny, komputerowy, atrakcyjne programy, wysoki poziom kadry nauczycielskiej.

Za sobą mamy okres wahań i starć poglądów, poszukiwania właściwej decyzji. Nasza systematyczna praca nad tym problemem zaczęła przynosić pierwsze efekty. Powstał Społeczny Komitet Budowy Polskiej Szkoły w Grodnie, któremu mam zaszczyt przewodniczyć. Podobne poczynania zostały zrobione w Nowogródku i Wołkowysku.

Niestety, nasze ciągłe interwencje do władz Białorusi w tej sprawie dotąd nie znalazły zrozumienia. Natomiast hasło - o budowie polskiej szkoły na Białorusi okazało się bardzo popularne. Tą budową są zainteresowane rozmaite fundacje w Polsce oraz w środowiskach polonijnych na świecie, a także osoby prywatne. Wstępne sondaże pozwalają stwierdzić, że polska szkoła w Grodnie powstanie ze środków społecznych.

- Jaka jest postawa władz Białorusi w tej sprawie?

- Możliwość szybkiego rozwoju polskojęzycznego szkolnictwa wywołała usztywnienie postawy władz oświatowych. MEN RB, godząc się na wprowadzenie języka polskiego do programów szkolnych na życzenie rodziców, nie akceptuje koncepcji polskich szkół, liceów i wyższych uczelni. Przed nami jest trudna droga pertraktacji. Jednakże mamy nadzieję, że władza zda sobie sprawę z tego, że mamy nie tylko równe obowiązki względem państwa, ale również prawa.

- Czego oczekuje Pan od II Zjazdu?

- Nie będzie on mniej ważny, niż I Zjazd, na którym doszło do zjednoczenia organizacji polskich. Mamy szansę zachować tę jedność. Planujemy zatwierdzenie nowego Statutu i Programu ZPB, które mają być z ducha czasów nowoczesne i bogate.

Rozmawiała:
Laura Michajlik

INFORMACJA PRZEDZJAZDOWA

NAUCZANIE JĘZYKA POLSKIEGO w szkołach na terenie Białorusi

Obwód Grodzieński

Miejscowość	Polskie klasy		Język polski jako przedmiot Ilość uczniów		Kółka języka polskiego Ilość uczniów	
	1990	1992	1990	1993	1990	1993
m. Grodno	0	6	283	703	1175	352
m. Wołkowysk	0	1	0	104	326	112
rejon Wołkowyski	0	0	5	251	527	72
rejon Woronowski	0	2	216	339	950	1273
rejon Grodzieński	0	1	539	709	1145	925
rejon Dziatłowski	0	0	0	19	64	19
rejon Zelwieński	0	0	0	84	200	132
rejon Iwjewski	0	0	0	0	165	284
rejon Lidzki	0	0	0	0	370	473
rejon Mostowski	0	0	0	73	318	576
rejon Oszmiański	0	0	0	53	36	405
rejon Swisłoczski	0	0	33	47	199	253
rejon Szczuczyński	0	0	44	124	313	489
rejon Brzostowicki	0	0	0	52	0	192
rejon Nowogródzki	0	0	0	0	0	25
rejon Ostrowiecki	0	0	0	0	0	244
rejon Słonimski	0	0	0	0	0	5
rejon Smorgoński	0	0				
m. Lida	0	0	0	206	723	813
m. Nowogródek	0	1	0	0		90
m. Słonim	0	0	0	137	0	220
Ogółem	0	11	1120	2880	6491	6944

Obwód Witebski

Miejscowość	Polskie klasy		Język polski jako przedmiot Ilość uczniów		Kółka języka polskiego Ilość uczniów	
	1992	1993	1992	1993	1992	1993
m. Brasław	0	0	0	15	15	153
Słobódka					18	88 + 15
Czerniowo						30
Postawy					10	60
Plusy						15
Ogółem				15	43	361

Obwód Miński

Miejscowość	Polskie klasy		Język polski jako przedmiot Ilość uczniów		Kółka języka polskiego Ilość uczniów	
	1992	1993	1992	1993	1992	1993
m. Mińsk	0	0	0		94 + 176	
m. Borysow	0	0	0	354		38 + 12
Ogółem					270	

Obwód Brzeski

Miejscowość	Polskie klasy		Język polski jako przedmiot Ilość uczniów		Kółka języka polskiego Ilość uczniów	
	1992	1993	1992	1993	1992	1993
m. Brześć	0	1	437	545	607	464
rejon brzeski	0	0	0	0	0	53
m. Baranowicze	0	0	0	86	505	242 + 400
rejon Baranowicki	0	0	0	0	88	108
rejon Kamieniecki	0	0	0	0	171	91
rejon Kossowo	0	0	0	0	40	27
rejon Lachowicze	0	0	26	0	47	84
rejon Piński	0	0	0	0	186	203
rejon Prużański	0	0	38	0	0	18
rejon Kobryński					0	82
m. Drohyczyn	0	0	0	0	0	37
rejon Zabinki					0	27
Ogółem	0	1	501	631	1644	1836

Na terenie Białorusi

	Polskie klasy		Język polski jako przedmiot Ilość uczniów		Kółka języka polskiego Ilość uczniów	
	1990 - 92	1993	1990 - 92	1993	1990 - 92	1993
Ogółem	0	12	1621	3880	8448	10191

W kilku zdaniach

Ciąg dalszy ze str. 1

***

Na jeden milion pojazdów mechanicznych na Białorusi przypada 4-5 krotnie więcej awarii i wypadków śmiertelnych, aniżeli w krajach zachodnich. W wypadkach drogowych w ubiegłym roku zginęło 2151 osób, a 8678 odniosło obrażenia. Na drogach Republiki zostało zatrzymanych 67380 nietrzeźwych kierowców.

W związku z tym wprowadzono szereg zmian w Kodeksie Administracyjnym RB, zaostrzających sankcje karne względem niezdyscyplinowanych kierowców. Za prowadzenie auta w stanie nietrzeźwym przewidywana jest kara w wysokości od 2,5 do 5 minimalnych płac.

Głos znad Niemna

Informacja przedzjazdowa

JĘZYK POLSKI W SZKOŁACH NA TERENIE BIAŁORUSI W ROKU SZKOLNYM 1992-93.

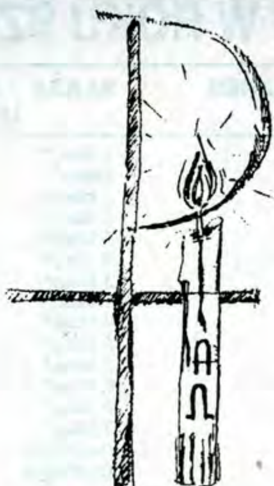
NAZWA SZKOŁY I ADRES	KLASA	ILOŚĆ UCZNIÓW	NAZWISKO NAUCZYCIELA
GRODNO			
1. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 1	kółko	25	ALINA FILIPCZYK
230002 ul. PARYSKIEJ KOMUNY 4			
2. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 2	fakultatyw	54	NATALIA KONIUK
230008 ul. SIENCIABRA 48			
3. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 3	1klasa**	24	WIESŁAWA SOBISZEK(RP)
230026 ul. FOMICZOWA 16	2 klasa**	23	DANUTA SMOLAREK(RP)
	fakultatyw	16	LEOKADIA SZYMANOWICZ
	fakultatyw	20	MARIA CHOH
4. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 4	kółko	10	JADWIGA BUJKO
230009 ul. LERMONTOWA 1			
5. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 5	fakultatyw	30	AŁŁA MATUK
230003 ul. PROLETARSKA 69			
6. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 6	1 klasa*	19	BARBARA ROPIEJKO
230001 ul. GORNOWYCH 31	3 klasa*	27	IRENA TIRIESZCZENKO
	kółko	25	TERESA KRYSZYN
7. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 7	1 klasa*	14	MARIA KLEBANOWICZ
230015 ul. KOMAROWA 7	2 klasa*	11	
	3 klasa*	14	
	4 klasa	28	
	fakultatyw	10	
8. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 8	6 klasa E*	59	ANNA LITWINOWICZ
230023 ul. CZAPAJEWA 23	7 klasa E*	54	HELENA KRYNICKA
	8 klasa E*	50	NINA MOŚKO
			ANNA POLISZCZUK
9. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 9	1 klasa*	28	LILIA SZYDŁOWSKA
230010 ul. PIESTRAKA 34 A	2 klasa*	27	LUDMIŁA KRUCZKOWSKA
	3 klasa	22	ALINA BOŁTAK
10. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 10	6 klasa*	75	WIESŁAWA WORONIK
230023 ul. DZIERŻYŃSKIEGO 4	7 klasa*	75	KRYSTYNA CZEBOTAREWA
11. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 11	kółko	20	A. ZALESSKA
230003 ul. BIEŁUSZA 18	fakultatyw	15	S. PANASIUK
12. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 14	kółko	30	ZOFIA KORENIEWSKA
230009 ul. BOŁDINA 10	kółko	30	LUCYNA MACZULSKA
13. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 15	kółko	10	LUDMIŁA ANTIPIENKO
230011 ul. MIRA 15			
14. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 17	1 klasa**	23	MATYLDA SWIGOŃ(RP)
230026 ul. SOW. POGRANICZNIKÓW 1			
15. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 21	1 klasa**	15	NINA OLĘKSA (RP)
230032 ul. DĄBROWSKIEGO 17	2 klasa**	21	ANASTAZJA OLEKSA (R"
	fakultatyw	17	ALEKSANDER STARICYN
16. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 23	3 klasa*	21	LEOKADIA KUROWSKA
230009 ul. BOŁDINA 12 b			
17. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 24	kółko	20	GALINA KOKOULINA
230027 ul. RIEPINA 17			
18. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 25	1 klasa**	15	ALEKSANDRA TOMCZAK
230015 ul. DZIERŻYŃSKIEGO 103/2	1 klasa*	29	INNA GALICKA
	2 klasa A*	20	NATALIA ZAKURDAJEWA
	3 klasa B*	24	CZESŁAW POŁUBOK
	3 klasa D	24	
	3 klasa E*	24	
19. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 26	5 klasa	18	MARIA CHOH
230026 bul. 60 LET OKCIABRIA 55			
20. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 29	fakultatyw	15	MARIA ŁOZOWICKA
230013 Prosp. KOSMONAUTÓW 38 b			
21. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 30	3 klasa*	25	GALINA KOŁOS
230025 bul. 60 LET OKCIABRIA 31	8 klasa*	11	W. WORONOWICZ
	11 klasa	20	
22. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 32	3 klasa*	16	Ł. KISIEL
230005 ul. LIMOŻA 11			
23. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 33	kółko	15	Ł. SAMUJŁOWA
230005 WISZNIEWIEC			
24. CENTRUM MŁODZIEŻOWE	kółko	30	IRENA KOTOWA
230026 ul. GORNOWYCH 5JAN ZANIEWSKI			
25. PRZEDSZKOLE Nr 11	kółko	15	ANNA SAROSIEK
230015 uL. OSTROWSKIEGO 2			
26. PRZEDSZKOLE Nr 12	kółko	16	IRENA STANISZEWSKA
230009 ul. BŁK 33			
27. PRZEDSZKOLE Nr 18	kółko	40	WIESŁAWA STRZAŁKOWSKA
230023 ul. O.KOSZEWOJA 59 A			
28. PRZEDSZKOLE Nr 57	kółko	23	TERESA KUCHTA
230015 ul. WRÓBLEWSKIEGO 76			
29. PRZEDSZKOLE Nr 56	kółko	74	IRENA TIMOSZKO
230009 pr. STROITIELEJ 19			
30. PRZEDSZKOLE Nr 35	kółko	21	NATALIA KONOWAŁOWA
230026 ul. ZANA 11 A			
31. PRZEDSZKOLE Nr 63	grupa 1*	28	MARIA ŁOZOWICKA
230003 ul. ZACHAROWA 7	grupa 2*		
32. PRZEDSZKOLE Nr 72	kółko	40	WIESŁAWA STRZAŁKOWSKA
230015 ul. KOMAROWA 34	kółko	40	WIESŁAWA STANIEWSKA
33. PRZEDSZKOLE Nr 83	kółko	12	CZESŁAWA IWANOWA
230015 ul. LIMOŻA 8			
34. PRZEDSZKOLE Nr 85	kółko	50	WIESŁAWA STANIEWSKA
230009 ul. BOŁDINA			
35. PRZEDSZKOLE Nr 89	grupa 1*	17	HALINA STANIEWSKA
230015 ul. LIMOŻA 12			INESSA KOJTA
36. PRZEDSZKOLE Nr 97	kółko	52	ANNA ALEKSANDROWA
230026 ul. KOBIAKA			
37. PRZEDSZKOLE Nr 98	kółko	20	WIESŁAWA SOBISZEK (RP)
230026 pr. 60 LET OKCIABRIA			
REJON GRODZIEŃSKI			
38. SZKOŁA ŚREDNIA	2 klasa*	4	ADA PIELESZ
231720 w. ŁOSOŚNO	3 klasa*	4	MARIA PŁAKSA
	4 klasa*	8	
	6 klasa*	13	OLGA GIECMAN
	7 klasa	11	
	fakultatyw	16	INNA ŻYDKO
	fakultatyw	15	ŻANNA RAK
39. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	40	ANDRZEJ GRINASZKIEWICZ
231724 w. BOHATYROWICZE			
40. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	15	ANDRZEJ GRINASZKIEWICZ
231738w. RACICZE	fakultatyw	35	
41. SZKOŁA PODSTAWOWA	fakultatyw	18	HELENA RAKOWSKA
231721 w. NAUMOWICZE	kółko	16	MARIA WALUŚ
42. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	30	IRENA STASIUKIEWICZ
231750 w. PUTRISZKI			
43. SZKOŁA ŚREDNIA	1klasa*	19	ALEKSANDRA BORIS
231719 w. ODELSK	2 klasa*	8	
	3 klasa*	13	
	4 klasa*	10	
	5 klasa	13	
	kółko	47	
44. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	47	DANUTA SAMIEC
231742 w. PORZECZE	fakultatyw	11	LEOKADIA DOMIENIUK
			ALEKSANDRA KORIEC
45. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	10	JÓZEF LESZCZUK
231715 w. PODLIPKI			
46. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	30	LIDIA CZAJKOWSKA
231716 w. ŁUCKOWLANY	kółko	6	
47. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	11	TERESA GORODOWICZ
231737 w. ŁOJKI	2 klasa*	20	
	3 klasa*	8	IRENA SAK
	4 klasa*	11	
	5 klasa*	11	
	6 klasa*	16	JADWIGA ŻUK
	7 klasa	12	
	fakultatyw	8	
48. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa**	7	ANDRZEJ JANULEWICZ
231733 w.SOPOĆKINIE	1klasa*	17	
	1 klasa*	16	
	2 klasa*	16	REGINA SASIMOWICZ
	2 klasa*	17	
	3 klasa*	16	MARIANNA IGNATOWICZ
	3 klasa*	17	
	4 klasa*	15	JANINA SAMOJLENKO
	4 klasa*	16	
	5 klasa*	18	IRENA KOWRACH
	5 klasa*	19	
	6 klasa*	18	
	6 klasa*	15	
	7 klasa	33	
	fakultatyw	130	
49. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	21	ANNA SZOTA
231705 w. KWASÓWKA			
50. SZKOŁA PODSTAWOWA	1 klasa*	7	ANDRZEJ ŁANCEWICZ
231734 w. SONICZE	2 klasa*	4	
	3 klasa*	6	
	4 klasa*	9	
	5 klasa*	3	
	6 klasa*	3	
	7 klasa*	5	
	8 klasa*	6	
	9 klasa*	4	
51. SZKOŁA PODSTAWOWA	fakultatyw	9	JERZY KAMIAGIN
231722 w. BRUZGI			
52. SZKOŁA PODSTAWOWA	1 klasa*	17	LILIA RUSINA
231722 w. WASILEWICZE	2 klasa*	14	
	3 klasa*	11	TADEUSZ KROT
	4 klasa	14	
	fakultatyw	60	
53. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	20	IRENA MIKUTIK
231725 w. GOŁYNKAfakultatyw33			
54. SZKOŁA PODSTAWOWA	fakultatyw	31	LUCYNA ROMAŃCZUK
230011 w. KOŁBASINO	kółko	4	
55. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 13	klasa*	40	STANISŁAWA BOHATYREWICZ
231781 m. SKIDEL	5-11 klasa*	57	
56. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 2	kółko	15	JADWIGA NIKOŁAJEWA
231781 m. SKIDZIEL			
57. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 3	fakultatyw	30	EUGIENIA DRAB
231761 m. SKIDZIEL			
58. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	14	CZESŁAWA MECZKOWSKA
231753 w. JEZIORY	kółko	6	
59. SZKOŁA-INTERNAT	fakultatyw	20	HELENA NOWOGRUDZKA
231753 w. JEZIORY			
60. SZKOŁA PODSTAWOWA	fakultatyw	10	JANINA KOWALEWICZ
231723 w. BIELANY			
61. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	21	CELINA TUŁAJEWA
231741 w. HOŻA	fakultatyw	49	
62. SZKOŁA PODSTAWOWA	1 klasa*	3	LUCYNA ROMAŃCZUK
231740 w. ZARIECZANKA	3 klasa*	3	
	4 klasa*	4	
	5 klasa*	6	
	6 klasa*	5	
	7 klasa	3	
	fakultatyw	10	
63. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	34	DANUTA BERDOWSKA
231740 w. GRANDZICZE			
64. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	17	RYSZARD SUPROŃ
231742 w. LICHACZY	fakultatyw	7	
65. SZKOŁA ŚREDNIA	3 klasa*	16	HALINA GLEBOWICZ
231712 w.INDURA	kółko	66	
fakultatyw	49		
66. SZKOŁA PODSTAWOWA	1 klasa*	2	JADWIGA JAKUBOWSKA
231736 w. BIEŁOBOŁOTCY	2 klasa*	6	
	3 klasa*	8	
	4 klasa	4	
67. SZKOŁA PODSTAWOWA	1 klasa*	3	ZENON RUNGE
231730 w. SIELWANOWCE	2 klasa*	6	
	3 klasa*	3	
	4 klasa	4	
REJON BRZOSTOWICKI			
68. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	24	KRYSTYNA TAWREL
231770 m. B-BRZOSTOWICA			
69. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	18	CELINA PACENKO
231770 w. SAROSIEKI			
70. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	12	WACŁAWA KAZIMIEROWICZ
231770 w. EJSMONTY			
71. SZKOŁA PODSTAWOWA	2 klasa	3	TERESA SPOGAR
231770 w. JODKOWICE	kółko	6	
	fakultatyw	17	
72. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	4	DANUTA SNARSKA
231770 w. MAKAROWCE	2 klasa*	4	
	3 klasa*	4	
	4 klasa	4	
	fakultatyw	42	
73. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	40	WALENTYNA BONDARIK
231770 w. M. BRZOSTOWICA			
74. CENTRUM MŁODZIEŻOWE	kółko	15	MARIA STATOCZNIUK
231770 w. B.-BRZOSTOWICE			
REJON DZIATŁOWSKI			
75. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 2	5 klasa*	10	ANNA TICHON
231460 m. DZIATŁOWO6	klasa	9	
REJON IWIE			
76. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	40	JANINA LEDAKOWICZ
231330 m. IWIE	kółko	22	
77. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	17	JANINA LEDAKOWICZ
231330 w. LIPNISZKI	kółko	18	
78. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	15	MARIA MILNICZUK
231330 w. JURATISZKI	kółko	15	
79. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	15	ANTONINA AWIŻA
231330 w. SOBOTNIKI	fakultatyw	41	
80. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	13	OLGA SUBOCZ
231330 m. ŻEMYSŁAWICZE	kółko	22	
81. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	15	S. ZACHAR
231330 m. BOBROWICZE			
82. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	14	W. LEBIEDŹ
231330 w. EJGIERDOWCE	fakultatyw	10	
83. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	16	HALINA ZENIUK
231330 w. FERNELE	fakultatyw	11	
LIDA			
84. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 1	fakultatyw	9	LUCYNA DASZKIEWICZ
231300 ul. KIROWA 18	kółko	32	
85. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 3	kółko	50	JADWIGA WITUKIEWICZ
231300 ul. LENINSKA 15			
86. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 4	fakultatyw	15	EUGENIA ŻUKOWSKA
231300 ul. MICKIEWICZA			
87. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 5	kółko	60	TERESA TEŻYK
231300 ul. SWIERDŁOWA 118			
88. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 7	fakultatyw	25	ANTONI WINCZA
231300 ul. SUWOROWA 18			
89. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 9	fakultatyw	68	LUCYNA DASZKIEWICZ
231300 JUŻNY GORODOK	kółko	35	MARIA SZUMIEL

Ciąg dalszy na str. 6

W mrokach nocy zawsze paliły się światła wiary

KOŚCIÓŁ JAKO OPOKA
Tajne dokumenty KGB

Dziennik rządowy Białorusi "Sowieckaja Biełarusija" (dlaczego funkcjonuje jeszcze taka nazwa?), piórem pracownicy Instytutu Historii BAN - Tatiany Protko przedstawił historię prześladowania religii w tym państwie do 1941 r. Jego istotną wartością jest wykorzystanie przez autorkę materiałów archiwalnych republikańskiego KGB oraz Centralnego Komitetu Partii Komunistycznej, dotychczas zarezerwowanych dla partyjnych pseudonaukowców oraz oficerów służb specjalnych.

Cykl artykułów T. Protko "Represjonowana wiara" przyniósł wiele informacji, z których dotychczas nie mogli skorzystać także polscy naukowcy, zajmujący się np. Kościołem katolickim w ZSRR, czy mniejszością polską w byłym imperium.

Przedwojenny okres walki sowieckiego państwa z Kościołem (rozumiany tu szeroko jako wszystkie wyznania) autorka podzieliła na trzy etapy: lata 1917-1922 - likwidacja ekonomicznej siły Kościoła, lata 1922-1929 - likwidacja Kościoła jako siły społeczno-politycznej, lata 1929-1941 - fizyczna likwidacja duchowieństwa. Oto obszerne fragmenty tego ostatniego rozdziału:

"Do odpowiedzialności zostali pociągnięci także księża. Dla nich wymyślono kontrrewolucyjną organizację - Polska Ogranizacja Wojska (POW). Śledczy postanowili, że POW zaczęła swą działalność w 1924 r. z inicjatywy polskiego konsula. Celem było przygotowanie kadr powstańczych dla przyszłego wystąpienia zbrojnego, działalność szpiegowska. Głową mińskiej filii "naznaczono" proboszcza kościoła katedralnego, ks. Puczkar-Chmielewskiego, w latach 20. aktywnie występującego za białorutenizacją Kościoła katolickiego. Na czele filii homelskiej stanął proboszcz miejskiego kościoła, ks. K. Andrejkus (Litwin - przyp. AH.). W Mińsku - w sprawie POW - początkowo zostało aresztowanych 24 księży i kościelnych aktywistów, w Homlu - 55. Jako członkowie organizacji zostali uznani księża z Zasławia, Pleszczenic, Tymkowicz, Słucka, Borysowa oraz innych miast i wsi na Białorusi. Domniemani członkowie POW zostali skazani na wyroki od 3 do 10 lat łagrów.

Ciężki okres lat 30. zjednoczył chrześcijan. Duchowieństwo prawosławne i katolickie, zapomniawszy o podziale, wzmogło działanie na rzecz ocalenia wiary chrześcijańskiej na Białorusi. "W rejonie uszyckim do marca 1935 r. w kościele katolickim udzielane były sakramenty także dla prawosławnych (chrzest, ślub), przy czym po bardzo niskich cenach, niższych aniżeli udzielanych przez popów. W rejonie berezyńskim do ostatniej chwili ks. Tomaszewski udzielał sakramentów prawosławnym w dwóch kościołach - Bohuszewiczach i Berezynie" - zapisane było w dokładnej informacji skierowanej do CK komunistycznej partii w sierpniu 1937 r. W czasie choroby biskupa prawosławnego Filareta (F.E. Ramieńskiego) ksiądz z kościoła Świętej Trójcy na "Złotej Górce" w Mińsku modlił się o szybkie jego wyzdrowienie. Po masowych aresztowaniach księży i zamknięciu kościołów w Mińsku wiosną 1937 F.E. Ramieński pozwolił modlić się katolikom w cerkwi Marii Magdaleny. Księża prawosławni otrzymali polecenie chrzczenia dzieci z rodzin katolickich oraz nadania im imion według kalendarza katolickiego.

Troska duchowieństwa o zaspokojenie przede wszystkim potrzeb duchowych wierzących dała rezultaty. Pomimo silnego nacisku państwa, wiara w narodzie nie umierała. Jeśli w 1936 r. zostało zamkniętych 86 cerkwi, 22 synagogi, 9 kościołów - to jednocześnie zostało skierowanych do państwa 158 wniosków (z 51 rejonów) o otwarcie cerkwi, 61 - o otwarcie synagog (z 26 rejonów), 16 - o otwarcie kościołów (z 11 rejonów).

Przyjęcie stalinowskiej Konstytucji wzbudziło w narodzie nadzieję na zwrot kościołów. Punkt 124 Konstytucji ZSRR postanawiał o wolności religii, zapewniając jednocześnie pełną swobodę antyreligijnej propagandy. Postanowienie to zostało przez społeczeństwo przyjęte po swojemu. (...) W rejonie lepelskim grupa katolików złożyła zbiorowe podanie oraz przysłała delegację, zabiegając o otwarcie dawno już zamkniętego kościoła, który wykorzystywany był w tym czasie jako stacja elektryczna (...).

Reakcja państwa nastąpiła błyskawicznie. Organy NKWD przeprowadziły masowe aresztowania. Od 1937 do czerwca 1939 na Białorusi aresztowano 3247 prawosławnych i sekciarzy, wśród których było 400 popów i zakonników, 1 metropolita, 5 arcybiskupów i biskupów.

Teraz już duchowieństwo oskarżono o działalność szpiegowską w szeregach niemieckiego, polskiego i japońskiego wywiadu. W lipcu-wrześniu 1937 organy NKWD zlikwidowały szpiegowsko-kontrrewolucyjną organizację białoruską - Cerkiew Autokefaliczna, składającą się z ponad 200 osób, w tym 2 arcybiskupów i 30 księży; 11 spośród nich rozstrzelano 1 listopada 1937 w Mińsku.

Aby rozprawić się z duchowieństwem katolickim, wznowiła działalność POW. Aresztowany w maju 1937 "przywódca mińskiej filii", proboszcz kościołów kalwaryjskiego i złotogórskiego, ks. J. Borowik został oskarżony - oprócz szpiegostwa - jeszcze i o to, że przekazywał polecenia duchowieństwu prawosławnemu - przywódcom Cerkwi Autokefalicznej. Tym sposobem NKWD zjednoczyło chrześcijańskie duchowieństwo. W Mohylewie przywódcą POW nazwano ks. P. Awgło.

Księża zostali rozstrzelani 27 sierpnia 1937 r. w Mińsku. Aresztowania trwały jednak nadal: od 1 czerwca do 1 września 1938, według danych NKWD, zamknięto 778 osób: katolickich aktywistów-robotników, urzędników, kołchoźników.

27 grudnia 1938 "za grube przekroczenie prawodawstwa socjalistycznego" zostało aresztowanych wielu współpracowników NKWD, w tej liczbie i ci, którzy "pracowali" z ludźmi wierzącymi. Naczelnik 3. Oddziału NKWD BSRR A. Gepsztajn, który osobiście katował księży Puczkar-Chmielewskiego i Borowika, ujawnił w czasie przesłuchań: "U nas nie ujawniła się działalność POW (ona się nie ujawniła do końca, gdyż na Białorusi w rzeczywistości takiej organizacji jak POW, o której pisała Moskwa, nie było), a jeśli ją odnaleziono na Ukrainie, to była to czysta fabrykacja. Choć wyjaśniono, że żadnych organizacji kontrrewolucyjnych nie było, nie postanowiono o rehabilitacji osądzonych".

W 1957 roku KGB BSRR sprawdziła uzasadnienia dotyczące osądzenia wszystkich osób skazanych za "kontrrewolucyjno-powstańczą i szpiegowską" działalność; wydano jednocześnie zarządzenie o zakazie ich ponownego rozpatrywania.

Rehabilitacja duchownych wszystkich konfesji zaczęła się dopiero w 1989 roku, na podstawie rozporządzenia Prezydium Rady Najwyższej ZSRR. Jednak do dziś nie wszyscy zostali zrehabilitowani. W walce z kościołem państwo osiągnęło wyraźne sukcesy. W końcu lat 30. na Białorusi praktycznie nie było już normalnie funkcjonujących cerkwi, kościołów, synagog. Jednak naród nie odżegnał się od Boga. Do NKWD wpływały donosy, że sakramenty oraz nabożeństwa są udzielane i odprawiane przez samych wiernych. Np. w Rohaczewie Łoszkowa (lat 50), Wiśniewska (lat 45), Konowalczykowa (lat 75), Gisel (lat 20) chodziły po domach i prowadziły nabożeństwa żałobne, chrzciły dzieci. We wsi Łuczyna, w rejonie rohaczewskim, to samo robiły zakonnice.

Z takimi kapłanami walczyć było niezwykle trudno. Dlatego 24 czerwca 1938 roku narkom NKWD Nasedkin pisał w raporcie do Komitetu Centralnego partii: "Dla szybkiego, operacyjnego uderzenia w antysowiecki aktyw religijny oraz dla skutecznej walki antyreligijnej przeciwko pozostałym przy wierze masom uważamy za konieczne dopuścić wznowienie nabożeństw w wielu cerkwiach (10-12)".

Prorocze okazały się słowa biskupa N. Szemetiłło, zapisane w czasie przesłuchania w GPU: "Dodaję, że choć cara i kułaka już nie ma, to księży sowiecka władza nigdy nie zniszczy, bo jeśli nawet jednych się aresztuje, to ze społeczeństwa będą wyrastać nowe powołania... Przyjdzie czas, że władza sowiecka zwróci się o pomoc do duchowieństwa w sprawie religijno-moralnego wychowania narodu. Żaden oręż tego nie zniszczy".

Opracował:
ADAM HLEBOWICZ

List

Kochana Redakcjo!

Chciałbym złożyć gratulacje, a przede wszystkim podziękować Ci, że istniejesz, nie zważając na tak ciężkie warunki polityczne i finansowe. Swoim słowem dajesz nowe życie naszej społeczności, otwierasz drzwi do dusz zatwardziałych, kruszysz kamienne serca. Prawda nie zawsze jest mile słyszana. Twoja prawda, czy to z historii czasów minionych, czy z innej dziedziny życia musi nadal porywać ludzi do wolności.

Nigdy przedtem nie pisałem do gazet. Jestem Polakiem. Jeszcze do niedawna mało mnie interesowało to, co się działo tu, na tej ziemi, w mojej okolicy - czy przed wojną, czy po wojnie. Chęć poznania prawdy dałaś Ty przez swoje artykuły. Teraz uważam za swój obowiązek napisać do redakcji.

Załączam wiersz, który napisał mój ziomek - Antoni Zaniewski (Stolarzowych). Niestety, zmarł on w 1969 r. Studiował w Warszawie w 1936 w Akademii Sztuk Pięknych, interesował się historią, poezją.

Józef Staniewski
Grodno

CZAS niepokoju

CZĘŚĆ VI

Plany Tyzenhauza przewidywały utworzenie kulturalno-przemysłowego centrum w Łosośnie, odległej 3 mile od Grodna. Tam miało być zbudowane nowe miasto w formie elipsy. W latach 70. funkcjonowało tu już wiele zakładów. Niestety, plany podskarbiego nie zostały zrealizowane w pełni.

Wiele uwagi poświęcał Tyzenhauz zakładaniu manufaktur, zajmujących się przeróbką surowców oraz działalnością usługową. Z Pragi sprowadzono znanych piwowarów. W Horodnicy i wzdłuż rzeki Łososianki zbudowano młyny wodne i wiatraki, browary, olejarnie, pralnie itp.

Dla udogodnienia obrotów finansowych powstała firma "Becu et comp", która była jednocześnie kasą oszczędnościową dla majstrów. W celu zbytu produkcji otwarto wiele sklepów. Niestety, wysokie ceny odstręczały klientów. Poza tym trudno było zmienić przyzwyczajenia magnatów, którzy nadal byli zorientowani na kupno towarów z importu.

Na początku zakłady Tyzenhauza były opłacalne, dając każdego roku 300 tysięcy złotych do skarbu państwa. Dzięki poparciu króla starosta grodzieński otrzymywał wielkie kredyty. Sejm w latach 1773-1775 wydał zezwolenie na przewóz bez cła niezbędnych materiałów i surowców.

Tyzenhauz był zwolennikiem fizjokratyzmu, oryginalnej nauki ekonomicznej, która uznawała rolę rolnictwa w rozwoju gospodarki z podstawową. Podskarbi rozwinął hodowlę bydła mięsnego i mlecznego, sprowadzonego z Holszteinu, a także ogierów rozpłodowych. Na studia agronomiczne został wysłany na trzy lata zagranicę T. Downarowicz. Po raz pierwszy w gospodarce zastosowano cieplarnie i inspekty. W ekonomii grodzieńskiej szeroko wykorzystywano siłę najemną.

Tyzenhauza otaczało wielu wybitnych ludzi. Jednym z nich był F. Narwojsz, który przybył do Grodna w 1777 r., jako wykładowca miejscowego kolegium. Inżynier Narwojs prowadził wykłady w szkole mierniczych; wniósł on dużo propozycji w zakresie zmechanizowania pracy w manufakturach, kierował pracami nad oczyszczeniem Niemna.

W polu widzenia Tyzenhauza była również drukarnia Jezuitów w Grodnie. W 1776 r. wyszły pierwsze numery "Gazety Grodzieńskiej". Drukowano również "repliki", dokumenty z dziedziny prawa, kalendarz gospodarczy, dzienniki sejmowe, utwory Moliera, Woltera, Krasickiego. Drukowano je w językach niemieckim, francuskim, łacińskim, polskim, cerkiewno-słowiańskim i innych. W Horodnicy pracowała odlewnia czcionek Nochimowicza. Po upadku przedsięwzięcia Tyzenhauza drukarnia w 1796 r. trafiła do biskupa Kossakowskiego i została przeniesiona do Wilna.

W ciągu krótkiego okresu w Horodnicy wzniesiono wiele obiektów administracyjnych, manufaktur, domów mieszkalnych: ogółem 85 budynków. Centrum stanowił plac, któremu niedawno nadano jego historyczną nazwę - pl. imienia Tyzenhauza. Tutaj znajdował się również jego pałac, wnętrze którego upiększały obrazy sprezentowane przez Le Bruna i Smuglewicza. W XIX wieku pałac był siedzibą gubernatora (obiekt spłonął w 1915 r.).

Zabudowa Horodnicy odbywała się zgodnie z zasadami sztuki barokowej. Szczególny wyraz nadawały jej gmach szkoły medycznej, szkoły teatralnej, teatru oraz pałaców i budynków administracyjnych. Główną arterią dzielnicy stała się ulica Wierciliska, niekiedy nazywana ulicą Rozkosz. Ta druga nazwa była zresztą uzasadniona: znajdowały się tu przepiękny park, austerie, karczmy.

CDN.

Kościół w Świsłoczy

O dziejach przeszłości, jeśli kto się dowie
Zapisów, a może czasem ktoś opowie
Temu smutny widok stawia się przed oczy
Tuż nad brzegami błękitnej "Świsłoczy".
Gdzie kościół i klasztor były w lata dawne
Teraz tam nic więcej, jak pola uprawne.
Przez tak wiele lat - taki okres długi
Gruzy na tych miejscach przeorały pługi.
Tylko w jednym rzędzie lipy pozostały
Co sad przy klasztorze wokół otaczały
Drzewa te poważne ze swej już starości
Smutne budzą echa, z głuchych lat przeszłości...
Bo ta przeszłość smutna, jak głosi podanie
Że tu skasowany kościół znów powstanie
Przez lat już trzydzieści stał zawsze zamknięty
A przyznam i klasztor, jak zamek zaklęty.
W oknach tylko szyby, gdzieniegdzie zostały
W ramach połamanych od wiatru brzęczały
Tak dziwnie wyglądał gmach posępny, głuchy
Jak gdyby w nim mieszkały tylko duchy.
Gdy mrok wieczorny okryje te gmachy
Czasem ktoś przechodził, widział różne strachy
Bo i takie wieści wśród ludu krążyły
O złudnych widzeniach, które nieraz były.
Jak zakonnik błądził przy blasku księżyca
O cudownej twarzy, jak piękna dziewica
Który całe życie młode tu przetrawił
I może dlatego jego duch się zjawił.
W modlącej postaci smutnym rzucał wzrokiem
Nad opuszczonym, kościoła widokiem
Który stał zamknięty jako nieużytek
Co niegdyś zbawienny przynosił pożytek.
Zamilkło w nim kiedyś organów granie
Pokorne modlitwy i wzniosłe śpiewanie
Nigdzie żadnej ścieżki, które niegdyś były
Wszystkie pod zieloną trawą się ukryły.
Samotne zacisze, wiatr tylko po krzewach
Szeleścił i szumiał wokół w smukłych drzewach
A szum tak się zdawał o smutnych nastrojach
Jak gdyby zło wieścił o tych niepokojach.

Antoni Zaniewski

Rocznica Powstania Styczniowego

NIEOGRANICZONA UFNOŚĆ

Powstanie Styczniowe zamknęło okres polskich walk narodowyzwoleńczych w XIX stuleciu. Jakkolwiek ten kolejny zryw narodu zakończył się klęską i nie przyniósł upragnionej wolności, jednak znacząco zapisał się w dziejach odrodzenia sfery duchowości. Po upadku powstania obserwujemy głębokie rozumienie zasad moralnych, przejawiające się np. w walce z alkoholizmem, który propagowały władze zaborcze.

Wielu powstańców-katolików na tyle pogłębiło swoją duchowość, że dalsze swe życie związali na stałe z Kościołem, jak np. dwudziestoośmioletni Józef Kalinowski - inżynier i oficer armii carskiej, oraz młodszy od niego o jedenaście lat Adam Chmielowski - student Instytutu Rolniczego w Puławach. Miłość do Ojczyzny zawiodła ich na powstańcze szańce; jeden przypłacił to zsyłką na Sybir, drugi trwałym kalectwem. Obydwaj odnaleźli swe prawdziwe powołanie w życiu zakonnym.

Głęboka wiara była także fundamentem postawy patriotycznej najwybitniejszego przywódcy Powstania Styczniowego - Romualda Traugutta, o którym Stefan kard. Wyszyński mówił: "Nauczył nas wiązać miłość Ojczyzny z miłością Boga".

Modlitwa miała szczególne znaczenie i miejsce w życiu Traugutta. Mimo wielu obowiązków zawsze potrafił dla niej znaleźć z góry ustalony czas. W zakonspirowanym mieszkaniu przy ul. Smolnej w Warszawie, już jako dyktator powstania, dzień rozpoczynał godzinną modlitwą którą poprzedzała poranna gimnastyka i sprzątanie. Podobny czas zarezerwowany miał wieczorem.

Modlitwa była dla niego główną pociechą w trudnych pełnych niepokoju chwilach w więzieniu, z którego w czerwcu 1864 roku pisał: "Dzień mój dzieli się na 3 części: I - podanie kawy między 7 a 8 rano, II - obiad zaraz po południu i III - podanie herbaty około 6 wieczór. Każdą z tych części wypełniam modlitwą, trochę rozmyślaniem i ręczną robotą, wyjąwszy święta i niedziele, kiedy zamiast ręcznego zajęcia więcej się modlę". Na uwadze miał także potrzeby religijne rodziny i bliskich. Po dymisji z wojska rosyjskiego w 1862 roku mieszkał z rodziną w Ostrowcu. Jeden z gościnnych pokoi dworu przeznaczył na kaplicę, w której codziennie wieczorem gromadzono się na wspólnej modlitwie. Gdy utrudniony był dojazd do najbliższego kościoła, na prowadzoną przez Traugutta liturgię Słowa przychodziła także służba.

Nieodłącznym rekwizytem Traugutta były modlitewnik i Biblia. Podjęcie ważniejszych decyzji poprzedzał wewnętrznym skupieniem, modlitwą lub przystąpieniem do Komunii św.

Zadziwiająca i godna podziwu była jego wiara w Bożą opatrzność. W wieku 23 lat, po powrocie z wyprawy węgierskiej, postanowił ożenić się z Anną Pikiel. "Po roku znajomości przekonałem się, że lepszej nad nią towarzyszki nie znajdę. Widziałem też jasno, że mi zupełnie sprzyja, a różnica religii (gdyż była luteranką, choć Polką duszą i ciałem) niewiele mnie zastanawiała, gdyż miałem ufność w miłosierdziu Bożym, że osoba tak godna, tak szlachetna, tak przede wszystkim miłująca prawdę łatwo i z radością oraz wdzięcznością ku Bogu przyjdzie do jej poznania".

Narzeczona jeszcze przed ślubem - bez niczyjej namowy - zmieniła wyznanie. Zrządzeniem losu wiara Traugutta poddawana była wielokrotnie próbie. Pod koniec 1859 roku umiera Justyna Błocka, pełniąca przez lata rolę jego matki; po miesiącu traci maleńką córeczkę. Pierwszy dzień następnego roku przynosi najdotkliwszą stratę - umiera ukochana żona, a jakby tego było za mało, po paru miesiącach umiera synek. Pozostaje sam z dwiema córeczkami.

Ten wielki ból znosi dzięki pogłębieniu wiary, próbuje odszukać na nowo cel swego przeznaczenia. Pojawia się nawet myśl poświęcenia Bogu w kapłaństwie, ale tę drogę odradza mu spowiednik. Wkrótce spotyka Antoninę Kościuszkównę (z rodziny Naczelnika), z którą w niedługim czasie się ożenił: "Bóg nieskończenie miłosierny po odjęciu takiej matki, jaką zastąpić niepodobieństwem prawie żdawałoby się - dał mym sierotom najczulszą opiekunkę, prawdziwą matkę, a mnie żonę, której godnym całą duszą być pragnę i staram się. On nas wszystkich przytuli i nie opuści. Ufajmy tylko Jemu i służmy szczerze".

Ze swej wiary czerpał Traugutt przesłanki do decyzji nie tylko natury osobistej. W Powstaniu Styczniowym kierował oddziałem partyzanckim na Polesiu. Po powrocie z misji dyplomatycznej z Paryża przejmuje władzę dyktatorską w momencie zbliżającego się upadku powstania. W liście do generała Bosaka pisał: "Tylko nieograniczona ufność w Opatrzność i niewzruszona wiara w świętość sprawy naszej dodała nam siły i odwagi, aby w takich okolicznościach przyjąć sponiewieraną władzę. Pamiętaliśmy o tym, że władza jest u nas aktem poświęcenia, a nie ambicji, i że poświęcenia tego odmawiać Ojczyźnie nie możemy, kiedy widzimy konieczność".

Zapewne niemożliwe jest rozstrzygnięcie, jakie motywy - religijne czy patriotyczno-polityczne zadecydowały ostatecznie o decyzji Traugutta, w konsekwencji której poniósł śmierć z rąk zaborców na stokach warszawskiej cytadeli. Na pewno była to decyzja świadoma i wewnętrznie zaakceptowana. W przededniu egzekucji w 1864 roku spowiednik zanotował następujące słowa skazanego na śmierć dyktatora: "Życia dla siebie nie żałuję. Radbym jeszcze żyć dla żony, dzieci i dla tych, co mnie kochają. Poddaję się jednak woli Boga!"

Duchowość Romualda Traugutta, wypływająca z modlitwy jako źródła wewnętrznego rozwoju wspartego wiarą w Opatrzność i dziejową sprawiedliwość Bożą, realizowała się w spójnej wierności Bogu i Ojczyźnie. Tak imponujący związek patriotyzmu i wiary był charakterystyczny dla dziewiętnastowiecznej religijności..., ale chyba nie tylko. Uzewnętrznia się on zawsze w chwilach przełomowych dla narodu, kiedy nadzieja - po ludzku rzec biorąc - jest nieuzasadniona, możliwości żadne, a perspektywy ponure. Wówczas dla wsparcia sensu dalszych działań poszukuje się nadziei tam, gdzie nigdy jej nie brakuje.

"Przegląd Katolicki"

I Światowy Dzień Chorych

Inny wymiar CIERPIENIA

W Kościele powszechnym po raz pierwszy obchodzono Światowy Dzień Chorego. Ustanowił go papież Jan Paweł II na prośbę kardynała Fiorenzo Angeliniego - przewodniczącego Papieskiej Rady ds. Duszpasterstwa Służby Zdrowia. Ojciec św. pragnie w ten sposób poruszyć sumienia społeczeństw i zwrócić uwagę na problemy świata ludzi cierpiących.

Obchodzony Dzień Chorego zbiegł się z liturgicznym wspomnieniem Matki Bożej z Lourdes. Na pewno takie ustanowienie obchodów nie jest czystym zbiegiem okoliczności.

Lourdes to niewielka francuska miejscowość leżąca u podnóża Pirenejów, stała się znana za sprawą cudownych objawień Matki Bożej dziewczynce Bernardecie Soubiru. W miejscu tym zbudowano kapliczkę, do której zaczęli pielgrzymować wierni. Jeszcze większy rozgłos nadało mu źródło cudownej i leczniczej wody.

Do Lourdes pielgrzymują chorzy z całego świata w nadziei uleczenia i doznania pociechy w swoich cierpieniach. O motywach takiego wyboru napisał Ojciec św. w liście apostolskim o chrześcijańskim znaczeniu cierpienia ludzkiego: "W rzeczywistości bowiem razem z Maryją, Matką Chrystusa, która stała pod krzyżem, zatrzymujemy się obok krzyży współczesnego człowieka.

Właśnie Lourdes, tak bardzo drogie ludowi chrześcijańskiemu, sanktuarium maryjne, jest miejscem i zarazem symbolem nadziei i łaski, znakiem przyjęcia i ofiarowania zbawczego cierpienia". (Salulifici doloris, n.31 i list o ustanowieniu Światowego Dnia Chorego n.3).

Cierpienie, tak mocno wpisane w egzystencję człowieka w chrześcijaństwie, doznaje wyraźniej nobilitacji.

Nie oznacza to, że filozofia chrześcijańska głosi pochwałę cierpienia, ale wyznacza choremu człowiekowi właściwe miejsce. Najpełniejszy wyraz troski i identyfikacji z bolejącym człowiekiem dał Jezus Chrystus. To On, ponosząc męczeńską śmierć na krzyżu, najbardziej zbliżył się do cierpiących i ukazał czym może być ono w życiu człowieka.

Od tamtego czasu cierpienia i bóle nie są bezsensowną męką, ale z woli bożej przyczyniają się do rozwoju dzieła Chrystusa. Następca Chrystusa na ziemi, papież Jan Paweł II od początku swojego pontyfikatu pragnie ukazać współczesnym społeczeństwom wartość cierpienia, a przede wszystkim godność człowieka dotkniętego bólem. W czasie każdej pielgrzymki apostolskiej, na każdym kontynencie, Ojciec św. spotyka się z chorymi i niepełnosprawnymi. W ten sposób Jan Paweł II kreśli przed współczesnymi transcendentną wizję człowieka. Na nowo ukazuje wartość, sens i świętość ludzkiego życia. Obserwując papieskie spotkania z chorymi można przekonać się, jak świat ludzi cierpiących bliski jest sercu Ojca św.

Pontyfikat papieża - Polaka naznaczony jest wyjątkowym stygmatem cierpienia i bólu. Stało się tak za sprawą zamachu na życie papieża 13.V.1981 roku. Długi pobyt w szpitalu pozwolił Ojcu św. jeszcze bardziej pogłębić tajemnicę ludzkiego cierpienia, czemu dał wyraz ogłaszając 11.02.1984 roku List Apostolski Salvifici dolons o chrześcijańskim znaczeniu cierpienia ludzkiego.

Człowieka nie można w pełni zrozumieć, nie wgłębiając się wcześniej w tajemnicę jego przeżyć. Pochylając się nad cierpiącym człowiekiem odkrywamy w nim samego Jezusa Chrystusa, który przez ból, śmierć i zmartwychwstanie dokonał dzieła zbawienia ludzkości.

O. Cezary M. Mich CMF

STARE GRODNO w rysunku R. Dalkiewicza

Własne szkoły

Jak poinformowała niedawno grodzieńska gazeta "Pagonia" w styczniu br. odbyło się w Wilnie założycielskie zebranie Towarzystwa Szkoły Białoruskiej. Organizacja zjednoczy nauczycieli, uczniów i rodziców szkół białoruskich na Litwie oraz osoby, którym nie jest obojętne odrodzenie białoruskiego szkolnictwa w tej Republice.

Jednym z głównych celów Towarzystwa jest wznowienie działalności wileńskiego Gimnazjum Białoruskiego. Jak stwierdza jego organizator-dyrektor - Henryk Piatkiewicz wykłady odbywać się będą się w języku białoruskim i litewskim; poza tym równolegle będzie prowadzona intensywna nauka języków zachodnich oraz innych języków Wileńszczyzny (rosyjskiego i polskiego). Głównym celem gimnazjum jest wychowanie człowieka o kulturze europejskiej. Przy średniej szkole nr 13 działa już pierwsza białoruska klasa - zalążek przyszłego gimnazjum w Wilnie.

W rejonach, gdzie nie ma możliwości utworzenia szkół białoruskich, członkowie TSB będą działali na rzecz organizowania kółek i fakultatywów języka białoruskiego. Przewodnicząca TSB - Lilia Pługawko zaznacza, że absolwenci szkół białoruskich będą władali co najmniej czterema językami: białoruskim, litewskim, polskim i rosyjskim.

Ponadto Towarzystwo będzie zajmowało się badaniem i ochroną folkloru białoruskiego oraz propagandą kulturalnych tradycji. (p).

JĘZYK POLSKI W SZKOŁACH NA TERENIE BIAŁORUSI W ROKU SZKOLNYM 1992-93.

Ciąg dalszy ze str.3

NAZWA SZKOŁY I ADRES	KLASA	ILOŚĆ UCZNIÓW	NAZWISKO NAUCZYCIELA
90. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 10	klasa 1*	21	SWIETŁANA URBANOWICZ
231300 ul. P. MOROZOWA 17	klasa 2*	22	
	klasa 2*	23	
	klasa 3*	22	
	fakultatyw	32	
	kółko	21	
91. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 11	1 klasa*	23	SOFIA STROCZYŃSKA
231300 ul. INTERNACIONALNA 11	1 klasa	23	STANISŁAWA BREJWO
	kółko	71	
	fakultatyw	16	
	fakultatyw	24	DANUTA SAKOWICZ
	fakultatyw	14	OLGA MICHAŁOWICZ
			JANINA KACHNOWICZ
92. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 12	fakultatyw	20	HELENA ALEKSANDROWICZ
231300 ul. PROŁYGINA 5			
93. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 13	fakultatyw	42	IWONA KOŁDUSZKO
231300 ul. STROITIELEJ	kółko	33	
94. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 14	fakultatyw	86	TATIANA KRUKOWICZ
231300 ul. WARSZAWSKA 33			
95. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 15	fakultatyw	82	GRAŻYNA MARKIEWICZ
96. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 16	1 klasa*	28	HALINA BIENKIEWICZ
231300 ul. MASZEROWA 15	1klasa*	29	
	2 klasa	26	STANISŁAW MASKIEWICZ
	fakultatyw	30	
97. CENTRUM MŁODZIEŻOWE	kółko	75	WIERA KURIŁO
231300 ul. KIROWA 27	kółko	30	IRENA WORONICKA
REJON LIDZKI			
98. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	21	NELLA SOŁOWJOWA
231300 w. DITRIKOWO			
99. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	55	HALINA SINIAKOWA
231300 w. PIERWOMAJSK			
100. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	44	STANISŁAWA BURAK
231300 w. KINCEWO	fakultatyw	17	
101. SZKOŁA PODSTAWOWA	fakultatyw	11	REGINA BURNOS
231319 w. KRINICA	kółko	4	
102. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	14	TERESA BANCEWICZ
231307 w. DWORISZCZE	kółko	15	
103. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	38	TERESA KOREJWO
231314 w. BIELEWICE	fakultatyw	28	
104. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	59	JANINA SNIEŻKO
231320 w. KRUPOWICZE	fakultatyw	40	
105. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	18	GRZEGORZ PISKUN
231324 w. WAWIÓRKA			
106. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	25	JAN ZAJĄCZKOWSKI
231314 BIELICE			
107. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	47	HALINA TEREZANI
231306 w. BIERIEZOWKA			
108. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	15	KRYSTYNA ŁOPATO
231306 w. KRASNOWO			
109. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	15	TADEUSZ ŁAPKO
231306 w. DZITWIANY			
MOSTY			
110. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 1	kółko	35	HALINA BODAK
231600 ul. 30 LET. WŁKSM			
111. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 5	8klasa*	4	
231600 ul. CETKIN	fakultatyw	25	JADWIGA DIEDULKO
	3 klasa*	5	TATIANA SZCZUKA
	5 klasa*	4	
	kółko	18	LILIA PACUK
REJON MOSTOWSKI			
112. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	8	GALINA BODAK
231608m. LUNNO	2klasa*	12	
	kółko	17	
	fakultatyw	26	
113. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	21	BARBARA CWIEK (RP)
231623 w. ROGOZNICA	2 klasa*	19	
	3 klasa*	10	
	4 klasa	16	
	fakultatyw	77	
114. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	2	JÓZEF ZANIEWSKI
231608 w. MASZTALERY	2 klasa*	1	
	3 klasa*	3	
	fakultatyw	11	
115. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	6	ALINA PIETRASZKO
231611 w. MIKIELEWSZCZYZNA	2 klasa*	6	
	3 klasa*	4	HELENA BOCHAN
	4 klasa	1	
	fakultatyw	25	
116. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	5	STANISŁAW ŁOPOSZKO
231621 w. PIESKI	2 klasa*	3	
	3 klasa*	3	
	fakultatyw	33	
117. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	9	LEON KARPOWICZ
231605 w. CZIERLIONA	fakultatyw	5	
118. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	12	HALINA PANIUK
231630 W. STRUBNICA	2 klasa	11	
	fakultatyw	96	
		9	
119. SZKOŁA PODSTAWOWA	fakultatyw	44	ALINA PIETRASZKO
231619 w. MOSTY PRAWE	1 klasa	15	
	kółko	54	
120. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	5	LEON KARPOWICZ
231625 w. STRUGA			
121. SZKOŁA ŚREDNIA	2 klasa*	5	MARIA KULIKOWSKA
231626 w. GUDZIEWICZI	kółko	1	
122. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	52	HELENA LUCZIK
231626 w. PACEWICZE			
123. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	24	CELINA STASIEWICZ
231626 w. RADZIEWICZE			
124. SZKOŁA PODSTAWOWA	1 klasa*	2	MARIA MANDIK
231626 w. STRIELCY	2 klasa*	12	ANTONI MANDIK
	3 klasa	11	
NOWOGRÓDEK			
125. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 6	1 klasa**	10	HENRYK JESINOWICZ
231400 m. NOWOGRÓDEK			
126. CENTRUM MŁODZIEŻOWE	kółko	90	WALERY KAPACEWICZ
231400 m. NOWOGRÓDEK			WANDA ŻDAN
REJON NAWOGRÓDZKI			
127. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	25	WANDA ŻDAN
231414 w. WSIELUBY			
OSTROWIEC			
128. CENTRUM MŁODZIEŻOWE	kółko	60	TERESA ZUGAŁOWA
231210 m. OSTROWIEC			
REJON OSTROWIECKI			
129. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	35	ŻANNA KISIEL
231210 w. KIMIELISZKI	fakultatyw	26	
130. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	29	GENOWEFA CYGIEL
231210 w. RYSZANY	fakultatyw	3	
131. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	26	MARIA KISIELEWICZ
231210 w. WARNIANY	fakultatyw	36	

NAZWA SZKOŁY I ADRES	KLASA	ILOŚĆ UCZNIÓW	NAZWISKO NAUCZYCIELA
132. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	15	ALFREDA KLECKOWSKA
231210 w. MICHALISZKI	fakultatyw	15	
SŁONIM			
133. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 1	2 klasa*	15	NATALIA SIENKIEWICZ
231800	2 klasa*	10	
	3 klasa*	6	
	3 klasa*	11	
	4 klasa*	15	
	5 klasa*	4	
	6 klasa*	13	
	7 klasa*	11	
	7 klasa*	11	
	8 klasa*	14	
	9 klasa*	11	
	10 klasa*	9	
	11 klasa	7	
134. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 2	fakultatyw	140	ANNA LEWANDOWSKA
135. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 3	fakultatyw	80	
REJON SŁONIMSKI			
136. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	5	CZESŁAW MARKUSZEWSKI
231800 w. SIELAWICZE			
ŚWISŁOCZ			
137. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 1	fakultatyw	17	LEONARDA PALIANOWA
231960 m. ŚWISŁOCZ			
138. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 2	fakultatyw	17	LEONARDA ŁUKSZA
231960 m. ŚWISŁOCZ			
REJON SWISŁOCZSKI			
139. SZKOŁA ŚREDNIA	2 klasa*	15	ANNA RAJKOWSKA
231960 m. POROZOWO	3 klasa*	14	
	4 klasa*	3	
	5 klasa	15	
	kółko	78	
	fakultatyw	35	
140. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	19	IRENA BOŁWAN
231960 w. WIDIEJKI			
141. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	19	GRAŻYNA ANIŚKO
231960 w. STUDZIENICE	kółko	20	GRAŻYNA ANIŚKO
142. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	24	EDWARD STASIUK
231960 w. WIELIKOKAŁAMIAŃSKA			
SZCZUCZYN			
143. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 1	1klasa*	27	IRENA PAWLIUKIEWICZ
231510 m. SZCZUCZYN	2 klasa*	25	ANNA BOGDAN
144. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 2	1klasa*	28	LENA BOGDAN
231510 m. SZCZUCZYN	3 klasa*	25	DANUTA MISIEWICZ
	kółko	32	ALINA ŻUKIEL
145. CENTRUM MŁODZIEŻOWE	kółko	25	GRAŻYNA ŁUSZCZYK
231510 m. SZCZUCZYN			
146. PRZEDSZKOLE Nr 7	kółko	26	GRAŻYNA ŁUSZCZYK
231510 m. SZCZUCZYN			
REJON SZCZUCZYŃSKI			
147. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	66	ALDONA RODZIEWICZ
1510 m. NOWY DWÓR	kółko	13	
148. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	20	EUGENIUSZ GAŁOŚ
231510 w. KAMIONKA			
149. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	25	TERESA BURDZIEJ
231510 w. ORLA			
150. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	15	HALINA JERMANTOWICZ
231510 w. ŻEŁUDEK			
151. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	9	DANUTA DUDKOWSKA
231510 w. GÓRNOFEL			
152. SZKOŁA PODSTAWOWA	fakultatyw	5	LUDMIŁA WOŁYNSKAJA
231510 w. KOŚCIENIEWO			
153. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	24	JANINA ASTAP
231510 w. WOŁOWICZPOLE			
154. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	18	REGINA URBANOWICZ
231510 w. BALICZY			
155. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	15	SWIETŁANA KŁYSZEWICZ
231510 w. RÓŻANKA	fakultatyw	7	
156. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	23	CZESŁAWA SAWKO
231510 w. BOREJSZYSZKI	fakultatyw	4	
157. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	12	MARYNA GARBIN
231510 w. WIERBIŁKI			
158. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	15	ANTONI MARKIEWICZ
231510 w. ARCISZE			
159. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	17	MARIA CZERNIAK
231510 w. LIESZCZANKA			
160. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	24	IRENA MARKIEWICZ
231510 w. DZIEMBROWO			
161. SZKOŁA ŚREDNIA	4 klasa*	19	IRENA ANDRUSZKIEWICZ
231510 m. WASILISZKI	kółko	54	
	kółko	86	JAN RUSINOWICZ
162. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	10	JADWIGA UŁASIEWICZ
231510 w. POZNIAKOWO			
163. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	7	HENRYKA JAKUBCZYK
231510 w. KOBROWCE			
WOŁKOWYSK			
164. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 1	1 klasa*	12	ALINA JUREWICZ
231900	3 klasa*	10	
	4 klasa*	8	
	5 klasa*	10	
	7 klasa*	8	
165. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 2	1 klasa**	13	EUGENIA GATEMBA (RP)
231900	1 klasa*	9	ALINA DOWGAJŁO
	2 klasa*	4	
	3 klasa*	4	
	4 klasa*	10	
	5 klasa*	3	
166. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 3	kółko	24	ALEKSANDRA ANTONOWICZ
231900	fakultatyw	10	
167. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 4	1 klasa*	5	ALINA DOWGAJŁO
231900	3 klasa*	3	
	4 klasa*	10	
	5 klasa	8	
	kółko	20	
168. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 5	kółko	7	MARINA GENAROWA
231900			
169. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 6	kółko	28	IRENA MATUSEWICZ
231900			
170. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 7	kółko	13	LUDMIŁA BUCHOWIECKA
231900			
REJON WOŁKOWYSKI			
171. SZKOŁA ŚREDNIA	2 klasa*	13	ALINA DOJLIDO
231900 m. ROŚŚ	3 klasa*	7	
	4 klasa*	2	
	6 klasa*	5	
	7 klasa*	2	
	kółko	10	

Ciąg dalszy na str. 6

19, ПОНЕДЕЛЬНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

9.00, 22.45. Пад купалам сусвету. **9.10.** Дакументальны фільм. **9.55, 12.15.** Мультфільм.**10.05.**Чэмпіянат Беларусі па гандболу. СКА-1 — СКА-2. **11.20, 12.45.** «Песню бярыце з сабою». Песні-лаўрэаты 1992 г. Часткі 1-я і 2-я. **13.35.** «Сільва». Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі. **16.00.**«Белвідэацэнтр» прадстаўляе... **16.45.**Музыка для адпачынку. **17.20.** «Кола лёсу». Тэленарыс. **17.30.** «Архіварыус». Галіна Вішнеўская спявае рамансы П. Чайкоўскага. **18.20.** Студыя «Тэлесябрына». **18.40.** Кампазітар А. Шыдлоўскі. **19.00.** Прэм'еры мастацкага фільма «Крыж на зямлі і поўня ў небе». **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** Спартыўны тэлекур'ер. **21.55.** «Мачаха». Мастацкі фільм.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Мультфильмы. **15.40.** Много музыки. **16.20.** Звездный час. 17.25. Межгосударственный телеканал «Останкино» представляет программу «Здравствуйте, мои дорогие». **17.50.** Погода. **17.35.** Азбука собственника. **18.10.** Гол. **18.40.** Эхо недели. **19.10.** Премьера художественного телесериала «Горячев и другие». 10-я серия. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** «Горячев и другие». 11-я серия. **22.10.** «Новая студия» представляет: Бомонд, Однако, АТВ-брокер, Выбор-2000, ТВ-галерея, Мегаполис. **00.00.** Пресс-экспресс. **00.10.** Студия «Политика».

КАНАЛ «РОССИЯ»

15.05. Там-там новости. **16.20.** Чемпионат мира по спортивной гимнастике. **16.05.** Трансросэфир. **16.50.** Спасение 911. **17.45.** Референдум. . . **18.45.** Праздник каждый день. **19.00, 22.00.** Вести. **19.25.** Художественный фильм «Грязные деньги». (США). **20.20.** Мультфильмы (США). **20.55.** Экспоцентр представляет. **21.00.** Момент истины. **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** Не быть динозавром. **22.45.** На сессии ВС Российской Федерации. **23.00.** Студия «Сатирикон».

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Мама и я. **10.25.** Дошкольники дома. **10.50.** Поговорим о детях.**11.00.** «Династия». Серия 185. **11.50.** Школа для родителей. **12.10.** Музыкальная программа. **12.40.** Новости. **12.50.** История памятника. **13.00.** Возложение венков у памятников героям гетто. **13.40.** Музыкальная программа. **13.50.** «Спэйтэ». Сериал на английском языке.**14.20.** Краков. 3 мая 1946 года. **14.40.** Загадки истории. **14.50.** Документальный фильм. **15.20.** Документальный фильм. **15.25.** Чрезвычайный пересмотр. **15.50.** Моя история. **16.00.** СенсацияXX века. **16.30.** Школы в Европе.**17.00.** Программа дня. **17.05.** Программа для подростков. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.25.** «Спэйтэ». Сериал пр-ва Англии. **18.50.** Антенна. **19.10.** Сатирическая программа. **19.20.** Наши рядом с нами. **19.45.** Польша издали. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Трансляция торжеств посвященных восстанию в гетто. **22.15.** Телетеатр. Х. Сарнер. «А» и «Б». **23.45.** Новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.10.** «Капитан Конрад». Сериал пр-ва Франции. **01.05.** Горячая линия. **01.15.** Развлекательная программа. **02.15.** «Повесть». Серия 2. **03.35.** Спорт.

ПОЛЬША-II

9.00. Панорама. **9.10.** Местная программа. **9.40.** «Таинственное золото города». Мультсериал. **10.05.** Студия второй программы. **10.10.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **10.35.** Женский журнал. **11.00.** Английский язык. Урок 57. **11.30.** Хобби. **12.00.** Панорама. **12.05.** Студия второй программы. **12.10.** Спортивная студия. **13.00.** Студия второй программы. **13.10.** Час с Ганной Берберой. **14.00.** Панорама. **14.05.** «Клариса». Сериал пр-ва Англии. **15.00.** Музыкальная программа. **16.00.** Документальный фильм. **16.55.** Программа на вечер. **17.00.** Мои книги. **17.30.** Панорама. **17.35.** Спорт. **17.50.** «Таинственное золото города». Мультсериал. **18.15.** Обзор кинохроник. **18.50.** Польская кинохроника. **19.00.** Местная программа. **19.30.** Панорама. **19.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **20.00.** «Наш век». Документальный фильм. **21.00.** «Клариса». Сериал пр-ва Англии. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.40.** «Без обезболивания». **23.00.** Автожурнал. **00.00.** Точка зрения. **00.30.** Ночь и стресс. **01.00.** Панорама.

20, ВТОРНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 23.50.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Зноў чую голас твой». Фільм-канцэрт. **9.00.** Прыродазнаўства. 4-ы клас. **9.20.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **11.00.** Метраном. **12.10.** Паміж намі, жанчынамі... **12.50.** «Час у гуках». Фільм-канцэрт. **13.20.** «Дзівак». Кінанарыс. **13.30, 17.30.** Навіны. **13.40.** «Бесаме». Мастацкі фільм. **15.15.** «Казкі-недаказкі», «Дарога да дому». Фільмы-канцэрты. **15.55.** Беларуская літаратура. 11-ы клас. **16.25.** «Каралеўскае паляванне». Шоу-казіно. **17.40.** «Боль і смутак вёскі». **18.20.** «Вячэрні канал». Інфармацыйна-музычная праграма. (Гр.). **19.10.** Аўгустоўскі канал — водны шлях ад Віслы да Нёмана. **19.35.** «Мост». Культурна-асветніцкая праграма. **20.05.** Што можа пажывецкая кааперацыя. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **22.25.** Сустрэча для вас. Генеральны дырэктар вытворчага аб'яднання «Гарызонт» А. А. Санчукоўскі. **22.55.** НІКа. **23.10.** Тэлебіржа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 11.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика.**5.30.** Утро.**7.45.** Фирма гарантирует. **8.30.** Новое поколение выбирает. **9.20.** «Горячев и другие». Художественный телесериал. 10-я и 11-я серии. **10.20.** Гол. **11.50, 24.35.** Пресс-экспресс. **11.20.** «Мертвые души». Художественный фильм. 1-я и 2-я серии. **13.45, 15.15.** Мультфильм. **14.25.** Деловой вестник. **15.40.** Конверсия и рынок. **15.10.** Блокнот. **15.35.** Стартинвэджер. **16.15.** Технодром. **16.25.** Хоккей. Чемпионат мира. Сборная Швеции — сборная Канады. **19.00.** Тема. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Актуальное интервью. **21.10.** Художественный фильм «Послесловие». **22.30.** VIII телевизионный конкурс молодых исполнителей эстрадной песни «Ялта-93». **23.20.** Кино до востребования. **23.50.** Л-клуб.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Время деловых людей. **7.55.** Мультфильм (США). **8.15.** Момент истины. **9.10.** Досуг. **9.25.** Устами младенца. **9.55.** «К-2» представляет: «Абзац». **10.50.** Параллели. **11.05.** «Умирать не страшно». Художественный фильм. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** По страницам «Вечернего салона». **15.00.** Телебиржа. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Студия «Рост». **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** «АЗ» есмь. **17.30.** Что нам стоит дом построить? **17.45.** Парламентский час. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Экспоцентр представляет. **19.30.** Премьера художественного телефильма «Санта-Барбара». 156-я серия. **20.25.** Открытие фестиваля «Нижегородская карусель». **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** Балет Санкт-Петербурга. **23.20.** Музыкальный экзамен.

ПОЛЬША-I

7.00. «Повесть». Серия 2. **8.15.** Антенна. **8.35.** «Билл Гоусби шоу». Сериал пр-ва США. **9.00.** Музыкальная программа. **10.00.** Новости. **10.10.** Мама и я. **10.25.** Дошкольники дома. **10.50.** Поговорим о детях. **11.00.** «Капитан Конрад». Сериал пр-ва Франции. **12.00.** Рынок труда. **12.20.** Приятное с полезным. **12.40.** Кулинарная программа. **13.10.** Новости. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Документальный сериал. **14.40.** Кухня. **14.55.** Наша Балтика. **15.10.** Рисуй с нами. **15.20.** Встреча с цивилизацией. **15.35.** Играет музыка. **15.50.** Документальный сериал. **16.20.** Мы в космосе. **16.35.** Телекомпьютер. **17.00.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.25.** «Билл Гоусби шоу». Сериал пр-ва США. **18.50.** Автомания. **19.10.** Чрезвычайный пересмотр. **19.40.** Армии мира. Армия Израиля. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **20.55.** 7 минут для министра труда. **21.10.** «Ты слышишь мои мысли?». Фильм пр-ва Англии. **22.45.** Письма о хозяйстве. **23.15.** Вечер в театре. **23.45.** Вечерние новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.10.** Вечер с... **00.50.** Возвращение бардов. **01.20.** Горячая линия. **02.00.** Это люблю. **02.15.** «Уроки языка».Фильм пр-ва Польши. **03.15.** Любовь по-польски.

ПОЛЬША-II

9.00. Панорама. **9.05.** Местная программа. **9.35.** «Приключения Гулливера». Мультсериал. **10.10.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **10.35.** Мир женщин. **11.00.** Культурно-публицистическая программа. **11.30.** Французский язык. Урок 22. **12.00.** Панорама. **12.15.** Отчизна. **12.30.** Студия второй программы. **12.35.** Балетная программа. **14.00.** Панорама. **14.05.** Балетная программа. Часть 2. **14.30.** Комедийно-сатирический сериал. **15.00.** Открытая студия. **16.00.** Документальный фильм. **17.15.** Программа на вечер. **17.20.** Тележурнал. **17.30.** Панорама. **17.35.** Стиль в моде. **17.50.** «Приключения Гулливера». Мультсериал. **18.15.** Отчизна. **18.40.** Моя вера. **19.00.** Местная программа. **19.30.** Панорама. **19.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **20.05.** Документальный фильм. **21.25.** Концерт. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.45.** Колесо фортуны. Телетурнир. **23.20.** «Двойная игра». Фильм пр-ва Франции. **01.15.** Панорама.

21, СРЕДА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 00.30.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Ці ў мяне пад акном». Фільм-канцэрт. **9.00.** Беларуская літаратура. 11-ы клас. **9.30.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **10.20.** «Руская фантазія». Фільм-канцэрт. **11.10.** «Задыяк». Мастацкі фільм. **12.15.** Патаемны намер. **13.30.** Навіны. **13.40.** «Не будзі сабаку, які спіць». Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі. **15.45.** «Усе зоркі». Кінаканцэрт. **16.35.** Сізбар-топ-10.**17. 25.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **17.40.** «Гарадніца». Літаратурна-мастацкая праграма. (Гр.). **18.45.** «Радар». Пра бяспеку руху. (Гр.). **19.00.** Абласныя навіны. (Гомель). **19.10.** Каварня «Пяці зорак». **19.55.** ТА «Рэха». **20.10.** «Раманы». Фільм-канцэрт. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** «Мачаха». **22.25.** «Залаты рынг». Шоу-праграма. **23.25.** НІКа. **23.40.** Адкрыццё ІІ Міжнароднага фестывалю жаночага кіно.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.15. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Посмотри, послушай. . . **9.40.** Премьера художественного фильма «Просто Мария». (Мексика). **9.30.** Зажги в моем сердце свет (о вере бахаи). **10.00.** Много музыки. **10.40.** «Русский изразец». **10.50, 00.45.** Пресс-экспресс. **11.20.** «Мертвые души». Художественный фильм. 3-я и 4-я серии. **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Мультфильмы. **15.40.** Новые имена. **16.20.** Клуб 700.**16. 50.** Технодром. **17.25, 20.40.** Студия «Политика» представляет. . . **17.55.** Погода. **18.00.** «Просто Мария». **18.45.** Кинопанорама. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **21.10.** Языки открывают мир. **21.20, 23.40.** Футбол. Лига чемпионов. **00.30.** Поэтический альбом.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Время деловых людей. **7.55.** «АЗ» есмь. **8.25.** У Ксюши. **8.55.** Большой скандал. **9.40.** «Маленький Боско в Багдаде». Мультфильм (США). **9.55.** Музыкальный экзамен. **10.55.** Досуг. **11.10.** Художественный телефильм «Санта-Барбара». 156-я серия. **12.00.** Петербуржцы в столице. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** «Девочка из города». Художественный фильм. **14.40.** Бизнес: новые имена. **14.55.** Мульти-пульти. **15.25.** Там-там новости. **15.40.** Студия «Рост». **16.10.** Трансросэфир.**16.55.** Христианская программа. **17.25.** Другие берега. **17.55.** Референдум. . . **19.25.** Праздник каждый день. **19.35.** «Санта-Барбара». 157-я серия. **20.30.** Наш сад. **21.00.** Нота бене. **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** Экран криминальных сообщений. **22.40.** На сессии ВС Российской Федерации. **23.10.** «Майк из группы «Зоопарк». **00.10.** Баскетбольное обозрение.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Мама и я. **10.25.** Дошкольники дома. **10.50.** Поговорим о детях. **11.00.** «Ты слышишь мои мысли?» Фильм пр-ва Англии. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** В джунглях. **14.05.** Наш век. **15.00.** Документальный фильм. **15.30.** Фотография. **15.50.** В кинокадре. **16.00.** Поэтическая программа. **16.30.** Документальный фильм. **17.00.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для подростков. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.25.** «Счастье нельзя купить». Сериал пр-ва Канады. **19.15.** Здоровье. **19.35.** Лаборатория. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** Спортивная студия. **22.15.** Документальный фильм. **23.45.** Новости. **00.00.** Спортивная студия. **00.35.** Художественный фильм. **02.20.** «Точка зрения». Сериал пр-ва Польши. **03.10.** Это люблю. **04.05.** Важнейшие события XX века. Документальный фильм.

ПОЛЬША-II

9.00. Панорама. **9.10.** Местная программа. **9.40.** «Приключения Гукки Фина». Сериал пр-ва Японии. **10.10.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **10.40.** Мир женщин. **11.00.** Английский язык. Урок 25. **11.30.** Немецкий язык. Урок 25. **12.00.** Панорама. **12.15.** Спортивная студия. **13.00.** Студия второй программы. **13.10.** Концерт. **13.30.** Автожурнал. **14.00.** Панорама. **14.05.** «Орел или решка». Сериал пр-ва Австралии. **15.00.** Открытая студия. **16.00.** С земли польской. **16.55.** Программа на вечер. **17.00.** Артист и его мир. **17.30.** Панорама. **17.35.** Спорт. **17.50.** Розыгрыш лото. **17.55.** «Приключения Гукки Фина». Сериал пр-ва Японии. **18.20.** Меандры архитектуры. **18.40.** Летний журнал. **19.00.** Местная программа. **19.30.** Панорама. **19.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **20.00.** Документальный фильм. **21.00.**«Орел или решка». Сериал пр-ва Австралии. **22.00.** Панорама. **22.30.** Экспресс репортеров. **23.00.** Концерт. **01.20.** Панорама. **01.25.** Концерт (продолжение).

22, ЧЕТВЕРГ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 00.10.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Паэт, мора і натхненне». Фільм-канцэрт. **9.05.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **9.55.** Фільм-канцэрт. **10.35.** Веснавое рандэву. Шоу-праграма. **11.30.** «Гісторыя аднаго кахання». Мастацкі фільм. **13.30, 17.30.** Навіны. **13.40.** «Леў Гурыч Сінічкін». Мастацкі фільм. **15.20.** «Ігар Уладзіміравіч Ільінскі. Урокі жыцця». Тэлефільм. **16.20.** Галерэя лаўрэатаў. **16.55.** Беларуская літаратура. 11-ы клас. **17.40.** Тэлебіржа. **17.50.** «Голас». Літаратурна-мастацкі відэаканал для школьнікаў. **18.30.** Навіны Бі-бі-сі. **19.00.** Абласныя навіны. (Гр.). **19.10.** Зачытайце маё пісьмо. . . **19.15.** Здароўе. **19.45.** «Спадчына». Каложа просіць дапамогі. (Гр.). **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **22.25.** Творчае маладзежнае аб'яднанне «Крок». Студыя «Формула». **23.55.** НІКа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Домисолька. **8.35.** Премьера художественного фильма «Просто Мария». (Мексика). **9.20, 16.20.** . . . До 16 и старше. **10.00.** Футбол. Лига чемпионов. **10.50.** Пресс-экспресс. **11.20.** «Мертвые души». Художественный фильм. 5-я серия. **12.45.** «Чайка». Художественный фильм. **13.25.** Документальный фильм. **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Мультфильм. 15.30. Олеся и компания. **16.00.** Между нами, девочками. . . **17.25.** Актуальный репортаж. **17.55.** Погода. **18.00.** «Просто Мария». **18.45, 20.40.** Общественное мнение. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.45.** Лотто «Миллион». **21.15.** Футбол. Кубок обладателей кубков. 1/2 финала. «Антверпен» (Бельгия) — «Спартак» (Москва). **23.20.** Концерт-митинг на Васильевском спуске. По окончании — Пресс-экспресс.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Время деловых людей. **7.55.** Утренний концерт. **8.10.** Нота бене. **9.05.** Мульти-пульти. **9.15.** Козырная дама. **9.45.** «Майк из группы «Зоопарк». **10.45.** Параллели. **11.00.** Художественный телефильм «Санта-Барбара». 157-я серия. **11.50.** Балет Санкт-Петербурга. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** «Тридцать три». Художественный фильм. **14.40.** Мультфильм. (США). **14.50.** «Старый хозяин». Документальный фильм. **15.30.** Парламентский вестник. **15.45.** Терминал. **16.15.** Как долго они ждут. **17.00.** М-трест. **17.15.** Обратный адрес. **17.45.** Референдум. . . **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Санта-Барбара». 158-я серия. **20.15.** Экран криминальных сообщений. **20.25.** Хроно. **21.00.** На политическом олимпе. **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** Репортер. **22.45.** На сессии ВС Российской Федерации. **23.15.** Арт-обстрел.

ПОЛЬША-I

7.00. «Точка зрения». Сериал пр-ва Польши. **7.50.** Здоровье. **8.15.** «Клиника в Шварцвальде». Сериал пр-ва Германии. **9.00.** Это люблю. **10.00.** Новости. **10.10.** Мама и я. **10.25.** Дошкольники дома. **10.50.** Поговорим о детях. **11.00.** «Коджак». Сериал пр-ва США. **11.50.** Сто лет. **12.00.** Репортаж. **12.30.** Военно-документальная программа. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.50.** Документальный фильм. **14.15.** Путешествие с Колумбом.**14.35.** Мы живем в Польше. **14.55.** Не только динозавры. **15.15.** Животные мира. **15.45.** Польская скульптура. **16.05.** Через моря и льды. **16.35.** Мы взрослые. **17.00.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для молодежи. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.25.**«Клиника в Шварцвальде». Сериал пр-ва Германии. **19.10.** Католический журнал. **19.40.** Сатирическая программа. **20.00.** Музыкальный ящик. **20.10.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** «Коджак». Сериал пр-ва США. **22.10.** Только в первой программе. **22.45.** Фестиваль песни. Вроцлав-93. **23.15.** Пегас. **23.45.** Новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.10.** Документальный фильм. **00.50.** Май в комиссариате. **00.55.** Горячая линия. **01.10.** Это люблю. **02.10.**«Предназначение». Фильм пр-ва Польши. **04.15.**Документальный фильм.

ПОЛЬША-II

9.00. Панорама. **9.10.** Местная программа. **9.40.** Жизнь в зоопарке. **10.00.** Студия второй программы. **10.10** «Поколения». Сериал пр-ва США. **10.35.** Мир женщин. Тележурнал. **11.05.** Слова и лица. **11.50.** Кинотеатр. **12.00.** Панорама. **12.05.** «Маттиас Сандор». Фильм пр-ва Франции. **13.45.** Развлекательная программа. **14.00.** Панорама. **14.05.** Киносеанс. **14.35.** Рок-музыка. **15.00.** Открытая студия. **16.00.** Программа для молодежи. **16.25.** Документальный фильм. **16.55.** Программа на вечер. **17.00.** Большой мяч. **17.30.** Панорама. **17.35.** Повторение из прошлого. **17.50.** Жизнь в зоопарке. **18.15.** «В тени Кремля». Документальный фильм. **18.50.** Публицистическая программа. **19.00.** Местная программа. **19.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **20.00.** Женщины джаза. **21.00.** Концерт. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.45.** Колесо фортуны. **23.20.** «Надежда приходит на рассвете». Фильм пр-ва США. **01.10.** Панорама.

23, ПЯТНИЦА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 0.45.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Гэта надакучлівая аса». Навукова-папулярны фільм. **9.00.** Беларуская літаратура. 11-ы клас. **9.30.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **10.20.** Фатаграфія 9x12. **10.50.** «Вобраз». Літаратурны часопіс. **11.45.** «Нядзельны тата». Мастацкі фільм. **13.05.** «Амба». Тэлефільм. **13.30, 17.30.** Навіны. **13.40.** «Паны авантурысты». Мастацкі фільм. **15.05.** «Ператварэнне». Дакументальны фільм. **16.20.** «На варце прыроды». Тэлефільм.**16.45.** «Кола». Караткаметражныя фільмы. **17.25.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **17.40.** Для школьнікаў. **18.20.** «Толькі па пятніцах». Інфармацыйна-публіцыстычная праграма. (Гр.). **19.10.** «Якія мы гаспадары»? Магілёўскае ВА. «Стромаўталінія». **19.45.** «Маўклівая». Кінанарыс. **19.55.** «Вяртанне». Слова пра Ф. Скарыну. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** «Меладрама». Мастацкі фільм. (Францыя). **23.20.** НІКа. **23.35.** Тэлебіржа. **23.45.** Відзьма-нявідзьма.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Олеся и Компания. **8.50, 15.10.** Фильм-детям. «Мой друг Сократик». **10.00.** Футбол. Кубок обладателей кубков. 1/2 финала. «Антверпен» (Бельгия)— «Спартак» (Москва). **11.50, 01.15.** Пресс-экспресс. **11.20.** Клуб путешественников (с сурдопереводом). **12.10.** «Старомодная комедия». Фильм-спектакль. **13.45.** Мультфильм. **14.25.** Бридж. **14.50.** Бизнес-класс. **15.05.** Блокнот. **16.20.** Провинция. **16.50.** Дело. **17.20.** Межгосударственный телеканал «Останкино» представляет программу «На страже интересов содружества». **17.40.** Погода. **17.45.** Человек и закон. **18.15.** Вагон «03». **18.45.** Поле чудес. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Человек недели. **21.00.** Премьера детективного художественного фильма «Двойная ставка». (Франция). **Вид представляет:** Политбюро, Музобоз, Автошоу, Я почти знаменит. **00.45.** Футбол. На пути к Уэмбли.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Время деловых людей. **7.55.** Рег-тайм. **8.25.** На политическом олимпе. **9.20.** Наш сад. **9.50.** В мире животных. **10.50.** Досуг. **11.05.** Художественный телефильм «Санта-Барбара». 158-я серия. **11.55.** Пилигрим. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Ижица. **13.55.** Мультфильм. **15.10.** Телебиржа. **15.40.** Там-там новости. **15.55.** Студия «Рост». **16.25.** Трансросэфир. **16.55.** Дисней по пятницам.«Сослан на планету Земля». Художественный фильм. 7-я серия. **17.45.** Референдум.... **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Убить дракона». Художественный фильм. **21.25.** На сессии ВС Российской Федерации. **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** Давайте разберемся. **22.45.** «К-2» представляет. . . **00.05.** Лучшие игры НБА.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай. **10.00.** Новости. **10.10.** Мама и я. **10.20.** Дошкольники дома. **11.00.** Художественный фильм. **12.45.** Четверть часа на экране. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Только у нас. **13.55.** Тема дня. **14.00.** Образ молодого поляка. **14.30.** Документальный сериал. **14.55.** О поэзии. **15.10.** Телепластикон. **15.30.** Вокруг книги. **15.45.** Отвечу на каждый вопрос. **16.00.** Состояние духа. **16.15.** Такая жизнь. **16.35.** Если не Оксфорд, то что? **16.55.** Какая школа? **17.00.** Программа на вечер. **17.05.** Для детей. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Найважнейшие события XX века. **18.50.** Культурно-публицистическая программа. **19.05.** Каждый имеет право. **19.25.** Свидание «в темную». **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** Художественный фильм. **22.50.** Дело для репортера. **23.45.** Вечерние новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.10.** Документальный фильм. **00.50.** Сага французской песни. **01.45.** Горячая линия. **01.55.** Развлекательная программа. **03.00.** «Проклятый двор». Сериал пр-ва Польши. **03.55.** Программа французского телевидения.

ПОЛЬША-II

9.00. Панорама. **9.10.** Местная программа. **9.40.** Мультфильм. **10.05.** Студия второй программы. **10.10.** «Кэт и Алли». Сериал пр-ва США. **10.35.** Мир женщин. **11.05.** Литературный журнал. **12.00.** Панорама. **12.05.** Студия второй программы. **12.15.** Повторение по пожеланиям. **13.00.** Студия второй программы. **13.10.** Необитаемый остров. **14.00.** Панорама. **14.05.** «Колонист». Фильм пр-ва Австралии. **14.50.** Концерт. **16.00.** Документальный фильм. **16.25.** Приветствие. **16.30.** Развлекательная программа. **17.00.** Программа для молодежи. **17.30.** Панорама. **17.35.** Спорт. **17.50.** Мультсериал. **18.20.** «Кэт и Алли». Сериал пр-ва США. **18.40.** Репортеры «Двойки» представляют. **19.00.** Местная программа. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.45.** Колесо фортуны. **23.20.** «Выбери меня». Фильм пр-ва США. **01.00.** Панорама. **01.25.** Телетеатр. Р. Чандлер. «Долгое прощание».

24, СУББОТА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 00.55.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Меладрама». Мастацкі фільм. (Францыя). **10.10.** Паказвае Гомель. **11.00.** Тыдзень планеты. **11.15.** «Пяць дзён на зямлі Гесен». Частка 1-я. **12.00.** Урокі здароўя. **12.30.** Роднае слова. **13.00.** «Вяртанне ў легенду». Фільм-канцэрт. **13.30, 17.30.** Навіны. **13.40.** «Дэфіцыт». Мастацкі фільм. **15.05.** ПІК. Публіцыстычна-інфармацыйны канал для падлеткаў. **13.15.** Хрысціянская праграма. **16.30.** Танцклуб. **17.20.** Мультфільм. **17.30.** Навіны. **17.40.** «Даліна нарзанаў». Тэлефільм. **18.00.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **18.10.** Тэледыялог. (Гр.). **18.55.** Веснік гарсавета. (Гр.). **19.00.** «Усе мы родам з дзяцінства». Дабрачынны канцэрт. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** «Лэдзі Джэйн». Мастацкі фільм. (Англія). **23.50.** НІКа. **00.05.** Футбол. Кубак Беларусі. 1/2 фіналу. «Дынама» (Мінск) — «Нёман» (Гродна). 2-гі тайм.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.15, 14.00, 20.00, 23.00. Новости. **6.35.** Утренняя гимнастика. **6.45.** Пресс-экспресс. **6.55.** Субботнее утро делового человека. **7.40.** Спорт-шанс. **8.10.** «Марафон-15» — малышам. **8.35.** Погода. **8.45.** Автограф по субботам. **9.15.** Медицина для тебя. **9.55.** Премьера документального фильма «Красный космос». Фильм 10-й. **10.25.** Русский мир. **11.05.** Киноправда? Художественный фильм. «Незабываемый 1919-й». **14.25.** «Преображение» в гостях у передачи «Служенье муз не терпит суеты». **14.55.** Центральный экспресс. **15.25.** Спортивная программа. **16.05.** В мире животных. **16.45.** Оба-на-угол-шоу. **17.15.** Красный квадрат. **17.55.** «Выбор фата». Творчество А. Кторова. **18.45.** Премьера художественного фильма «Секс-ловушка». **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Премьера художественного фильма «Анна Каренина» (США). 3-я серия. **21.30.** Студия «Политика» представляет. Аналитический репортаж. **21.55.** О грустном и смешном. **22.45.** «Белоснежка и семь гномов». Эльдар Рязанов беседует с Леонидом Якубовичем. **23.45.** «Огненный ангел». Спектакль. **24.15.** Телеволна: Вера, надежда, любовь.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.30.** Свой взгляд на мир. **8.00.** Формула-730. **8. 30.** Студия «Рост». **9.00.** Непознанная Вселенная. **9.30.** «Бурда моден» предлагает. . . **10.00.** Видеопоэзия. **10.15.** Как жить будем? **11.00.** Зигзаг удачи. **12.00.** Пилигрим. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.20.** Белая ворона. **14.05.** Изабель. **14.50.** Золотая шпора. **15.15.** Футбол без границ. **16.15.** Чемпионат мира по хоккею. Россия—Швеция. (В перерыве: Праздник каждый день, Парламентский вестник). **17.45, 19.25.** «Зеркало для героя». Художественный фильм. 1-я и 2-я серии. **20.30.** Устами младенца. **21.00.** Совершенно секретно. **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель.**22.30.** Программа «А». **23.30.** «Влюблен по собственному желанию». Художественный фильм.

ПОЛЬША-I

8.25. Программа дня. **8.30.** Информационно-хозяйственный журнал. **9.35.** Все об огороде. **10.00.** Новости. **10.10.** «Зерно». Программа католической редакции для детей. **10.35.** Программа для детей и молодежи. **11.50.** Английский язык для детей. **12.00.** Документальный фильм. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа о семье. **13.40.** Звериная одиссея. **14.30.** Концерт. **15.00.** Мультфильмы У. Диснея. **16.20.** Культурно-публицистическая программа. **16.45.** Телетеатр. А. Мицкевич. «Деды». **18.00.** Телеэкспресс. **18.25.** Сериал пр-ва Англии. **19.20.** Программа о моде. **20.00.** Детский журнал. **20.10.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Польские зоопарки. **21.30.** «Поединок на шоссе». Фильм пр-ва США. **23.05.** Карьеры и барьеры. **00.05.** Новости. **00.15.** Спортивная суббота. **00.45.** Ночное кино. «Ловушка». Фильм пр-ва Германии. **02.30.** Концерт. **03.00.** «По мнению зашиты». Сериал пр-ва Польши. **04.05.** Развлекательная программа.

ПОЛЬША-II

8.30. Военный журнал. **9.00.** Панорама. **9.05.** Программа для детей. **10.05.** «Такие одинокие». Программа для глухонемых. **10.25.** Урок языка глухонемых. **10.30.** Приветствие. **10.40.** Сообщество в культуре. **11.20.** Развлекательная программа. **12.45.** Киносеанс. **13.20.** Азбука каскадеров. **14.00.** Развлекательная программа. **14.30.** Домашний врач. **14.50.** Документальный фильм. **15.00.** Забытая мелодия. **15.30.** Спортивная программа. **16.20.** Животные мира. **16.50.** Развлекательная программа. **16.55.** Письма из Европы. **17.25.** Розыгрыш лото. **17.30.** Панорама. **17.40.** Программа на вечер. **17.45.** «Полный дом». Сериал пр-ва США. **18.10.** Большой телетурнир. **19.00.** Местная программа. **19.35.** Академия польского кино. **21.30.** Большой спорт. **22.00.** Панорама. **22.30.** Слово на воскресенье. **22.35.** Культурно-публицистический журнал. **23.15.** Развлекательная программа. **23.45.** «Трактир на пустыре». Сериал пр-ва Англии. **00.35.** Развлекательная музыка. **00.45.** Познаньская музыкальная весна. **01.00.** Панорама. **01.05.** Рок-ночь. **04.30.** Музыкальная программа.

25, ВОСКРЕСЕНЬЕ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 20.30.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Слова да чалавека. **8.55.** Справы вайсковыя. **9.40.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **10.30.** Клуб «Гаў-гаў». **11.00.** Фонд Чарнобыля. **11.20.** «Пяць дзён на зямлі Гесен». Частка 2-я. **12.00.** Чэмпіянат Беларусі па настольнаму тэнісу. Мужчыны. Фінал адзіночнага разраду. **12.40.** Тэлебом. **13.35.** Для дзяцей. **14.10.** «Прыгода ў каралеўстве». Мультфільм. 12-я серыя. **14.45.** Абрыс. **15.15.** Чэмпіянат Беларусі па валейболу. Суперфінал. СКА (Мінская вобласць)— «Спадарожнік» (Віцебск). **15.55.** Мультфільм. **16.05.** Таямніца. **16.35.** Існасць. **17.25.** Зямля гамоніць сполахам трывожным. **18.25.** Чарнобыль: праблемы і вырашэнні. Прымае удзел намеснік старшыні Савета міністраў Рэспублікі Беларусь. І. А. Кенік. Прамая лінія. **20.00.** Панарама. **20.40.** Калыханка.**21.05.** «Луізіяна». Мастацкі фільм. (Канада-Францыя). **23.05.** Сізбар-топ-10. **00.05.** Чэмпіянат Беларусі па настольнаму тэнісу. Фінал парнага разраду.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.20, 14.00, 17.45, 23.30. Новости. **6.35.** Утренняя гимнастика. **6.45.** Тираж «Спортлото». **7.00.** Час силы духа. **8.00.** Центр. **8.30.** «С утра пораньше». Премьера мультфильма «Денвер-последний из динозавров». **9.00.** Пока все дома. **9.30.** Утренняя звезда. **10.20.** Живое дерево ремесел. **10.25.** Военное ревю. **11.05.** Премьера фильма для детей «Приключения Черного красавчика». **11.30.** Книжный двор. **12.10.** Марафон-15. **13.00.** Премьера мультфильма «Пиф и Геркулес». **13.10.** Премьера документального фильма «Подводная одиссея команды Кусто. **14.20.** «Избранники и народ». С. Шушкевич. **15.00.** Клуб путешественников. **15.50.** Премьера мультфильмов «Каспер и его друзья» (Англия), «Настоящие охотники за привидениями» (США). **16.50.** Панорама. **17.30.** Телелоция. **17.45.** Новоси. **18.00.** Погода. **18.05.** Киноафиша. **18.25.** «Когда святые маршируют». Художественный фильм. **21.00.** Итоги. **21.55.** Хоккей. Чемпионат мира. Сборная России — сборная Канады. (В перерывах — Спортивный уик-энд и «Тройка, семерка, туз». Телеигра). **23.50.** Мир на досуге.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** «Лена и Рита». Документальный фильм. **7.55.** Студия «Рост». **8.25.** Ностальгические посиделки. **8.50.** «Лад»-галерея. **9.20.** Фольклор. **9.50.** Аты-баты. **10.20.** Программа «03». **10.50.** Кипрас Мажейка. **11.20.** «Поцелуй Мэри Пикфорд». Художественный фильм. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.20.** К. Паустовский. «Повесть о жизни». Передача 1-я. **14.05.** Познер и Донахью. **14.35.** Телеафиша. **14.50.** Чемпионат мира по автогонкам «Формула-1». Гран-при Сан-Марино. **16.50.** Волшебный мир Диснея. «Новые приключения Винни-Пуха», «Черный плащ». **17.40.** «Маета». Премьера документального фильма. **18.10.** Театральный разъезд. **19.25.** Праздник каждый день. **20.35.** «Вверх тормашками». Художественный фильм. (США). **21.15.** «Сказка о глупом муже». Мультфильм для взрослых. **21.25.** У Ксюши. **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** Фильм-премьер. **22.45.** «Нижегородская карусель». Заключительный гала-концерт.

ПОЛЬША-I

7.55. Программа дня. **8.00.** Подводная одиссея команды Кусто. **8.45.** Сельское хозяйство в мире. **9.15.** Сельскохозяйственная программа. **9.45.** Польские зоопарки. **10.00.** Сериал пр-ва США. **10.25.** Телеутро. **11.15.** Английский язык для детей. **11.25.** Документальный сериал. **12.20.** Польская кинотека. **12.40.** «Неделя». Сельскохозяйственный журнал. **13.25.** Телеконцерт пожеланий. **13.55.** Театр для детей. **15.25.** «Прощай, Рокфеллер». Сериал пр-ва Польши. **15.55.** Перец и ваниль.**16.35.** Сто вопросов. **17.15.** Документальный тележурнал. **18.00.** Телеэкспресс. **18.30.** «Династия». Серия 186. **19.20.** Семь дней — мир. **19.50.** Развлекательная программа. **20.00.** Вечеринка. Мультфильмы У. Диснея. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** «Польская кухня». Сериал пр-ва Польши. **22.50.** Концерт. **23.05.** Спортивное воскресенье. **23.50.** Театральный журнал. **00.20.** В старом кино. **01.20.** Горячая линия. **01.55.** Юмористическая программа. **03.00.** «По мнению защиты». Сериал пр-ва Польши.

ПОЛЬША-II

8.20. Обзор событий недели (для глухонемых). **8.50.** Мультфильм. **9.15.** Фильм для глухих. **10.15.** Слово на воскресенье. (Для глухих). **10.20.** Приветствие. **10.30.** Местная программа. **11.30.** Программа для детей. **13.00.** «Семейный бумеранг». Сериал пр-ва Англии. **14.00.** Путешествие во времени и пространстве. **15.40.** Современная музыка. **16.00.** События недели. **16.30.** Час с Ханной Берберой. **17.25.** Программа дня. **17.30.** Панорама.**17.40.** «Чудесные годы». Сериал пр-ва США. **18.10.** Театр в кадре. **19.00.** Театральная программа. **19.30.** Программа для детей. **19.35.** «Счастливый конец».Фильм пр-ва Франции. **21.10.** Час откровения. **22.00.** Панорама. **22.35.** Колесо фортуны. Телетурнир. **23.10.** Бенефис в театре ста. **00.05.** Концерт. **01.00.** Панорама. **01.05.** Кинопортрет артиста.

Ciąg dalszy ze str. 6

JĘZYK POLSKI W SZKOŁACH NA TERENIE BIAŁORUSI W ROKU SZKOLNYM 1992-93.

NAZWA SZKOŁY I ADRES	KLASA	ILOŚĆ UCZNIÓW	NAZWISKO NAUCZYCIELA
172. SZKOŁA ŚREDNIA	9 klasa*	1	G. OKUNIEWSKI
231900 w.MAŁOŁAPIENIE	10 klasa*	2	
	11 klasa*	2	
173. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	22	ANATOL KUŹMIN
231900 w. SZYŁOWICE	2 klasa*	12	
174. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	10	SOFIA STASIUKIEWICZ
231900 w. REPLA	2 klasa**	12	
	3 klasa*	7	
	4 klasa*	3	
	5 klasa*	3	
	kółko	15	
175. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	4	TERESA PAWŁOWICZ
231900 w. GNIEZNO	2 klasa*	5	
	3 klasa*	3	
	4 klasa	10	
	kółko	10	
176. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	2	MARIA MICHALCZENIA
231900 w. MOJSEEWO	kółko	15	
177. SZKOŁA ŚREDNIA	8 klasa*	1	ANTONINA BOWŻYK
231900 w. DYCHNOWICZE	9 klasa*	1	
178. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	19	DANUTA SZYDŁOWSKA
231900 w. DULEWO	2 klasa*	10	
	3 klasa*	6	
	4 klasa*	8	
	5 klasa*	5	
	6 klasa*	2	
	7 klasa*	6	
	8 klasa*	7	
	9 klasa*	3	
	10 klasa*	4	
	11 klasa*	7	
179. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	7	A. CISZKO
231900 w. DUBOWO			
180. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	7	R. CHUDZIAK
231900 w. MOCZULINO			
181. SZKOŁA ŚREDNIA	5 klasa*	5	ANATOLIJ KUŹMIN
231900 w.MŚCIBOWO	6 klasa*	7	
	7 klasa*	8	
	8 klasa*	1	
	9 klasa*	4	
182. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	5	N. DOMANOWICZ
231900 w. JASIENIOWICZE	2 klasa*	1	
	5 klasa*	2	
	6 klasa*	3	
	7 klasa*	3	
183. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	3	M. GIERASIMOWA
231900 w. KONIUCHY	2 klasa*	3	
184. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	8	Ł. KUŹNIECOWA
231900 w. TALKOWO			

REJON WORONOWSKI

NAZWA SZKOŁY I ADRES	KLASA	ILOŚĆ UCZNIÓW	NAZWISKO NAUCZYCIELA
185. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	10	K. SOSNOWSKA
231370 m. WORONOWO	kółko	51	HELENA NIENARTOWICZ
			T. MASIUKIEWICZ
	fakultatyw	87	S. WOŁOSIEWICZ
186. SZKOŁA PODSTAWOWA	1 klasa*	6	IRENA ORPIK
231370 w. JODKOWICZE	2 klasa*	6	
	3 klasa*	4	
	4 klasa	2	
	fakultatyw	19	
187. SZKOŁA PODSTAWOWA	1 klasa**	3	ANNA ADAMONIS
231370 w. PASZKAWICE	3 klasa*	3	
	4 klasa*	3	
	5 klasa*	4	
	6 klasa*	5	A. GADOMSKA
	2 klasa*	7	MARIA SADOWSKA
188. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	140	IRINA LEWON
231370 w.DOCISZKI			MARIA KOZŁOWSKA
			M. DZIKIEWICZ
189. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	65	SWIETŁANA FIJAŚ
231370 w. POŁACISZKI			
190. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	88	T. STANIEWICZ
231370 w. KONWILISZKI	kółko	45	R. GRISZKO
191. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	22	JANINA STASIEWICZ
231370 w. BASTUNY			
192. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 1	1 klasa*	32	WALENTYNA TRETIAK
231370 m. RADUŃ	kółko	102	
193. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 2	kółko	16	TAMARA GABIS
231370 m. RADUŃ	1klasa	29	WALENTYNA TRETIAK
	fakultatyw	109	R. POŁUBIENKO
194. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	70	K. SOSNOWSKA
231370 w. ŻYRMUNY			
195. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	17	M. WALUKIEWICZ
231370 w. ŚMIGLINY	kółko	13	A. TKACZUK
196. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	75	MARIA JASIUKAJCIS
231370 w. ZABOŁOĆ	1 klasa	12	M. KRAJEWSKA
197. SZKOŁA ŚREDNIA	1 klasa*	31	R. CHŁUSIEWICZ
231370 w. BIENIAKONIE	kółko	41	R. GRISZKO
198. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	90	HELENA SAWKO
231370 w. NACZA			
199. SZKOŁA PODSTAWOWA	fakultatyw	13	G. PIETUL
231370 w. NOWIJANKOWSK			
200. SZKOŁA PODSTAWOWA	fakultatyw	23	HALINA SKRIDOLIEWICZ
231370 w. LUSZCZYCE			Ł. BORSUK
201. SZKOŁA PODSTAWOWA	fakultatyw	22	N. BAGREC
231370 w. KAZAKOWCE			
202. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	30	TADEUSZ JERMAK
231370 w. KLAJSZANY			
203. SZKOŁA PODSTAWOWA	1 klasa*	5	Ł. MUSZYŃSKA
231370 w. BOLCISZKI	fakultatyw	43	
204. SZKOŁA PODSTAWOWA	fakultatyw	63	LUDMIŁA CERONOK
231370 w. PIEREGAŃCEWO			
205. SZKOŁA INTERNAT	kółko	15	DANUTA BOROWSKA
231370 m. RADUŃ			
206. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	15	GENOWEFA RAZMUK
231370 w. NOWOSAD	fakultatyw	13	
207. SZKOŁA PODSTAWOWA	fakultatyw	46	S. SUPRANOWICZ
231370 w. JENCZENY			
208. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	7	T. KASZLEJ
231370 w. KUBELCZYCE	fakultatyw	11	G. WACYŁO
209. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	5	L. KOWAŁCZYS
231370 w. DAJNOWCE			
210. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	21	HELENA ŻACHOREWSKA
231370 w. PODORODZIEŃ			
211. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	16	MARIA POŁUJAN
231370 w. OSIPOWICZE			L. KASZLEJ
212. SZKOŁA PODSTAWOWA	fakultatyw	37	S. FIJAŚ
231370 w. DOWGIAŁY			
213. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	9	R. BUGAJLISZKITE
231370 w. PIELASY			
214. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	9	R. ALEKSANDROWICZ
231370 w. POWIELANY			

ZELWA

NAZWA SZKOŁY I ADRES	KLASA	ILOŚĆ UCZNIÓW	NAZWISKO NAUCZYCIELA
215. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 1	1 klasa*	2	MARIA GRASIEWICZ
231930 m. ZELWA	2 klasa*	2	
	3 klasa*	3	
	4 klasa*	3	
	5 klasa*	3	
	6 klasa*	4	
	7 klasa*	4	
	8 klasa*	4	
216. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 2	5 klasa*	3	PAWEŁ CHUDOBIEC
231930 m. ZELWA	6 klasa*	4	
	7 klasa*	3	
	8 klasa*	2	
	9 klasa*	2	
	10 klasa*	2	
	11 klasa*	1	

REJON ZELWIEŃSKI

NAZWA SZKOŁY I ADRES	KLASA	ILOŚĆ UCZNIÓW	NAZWISKO NAUCZYCIELA
217. SZKOŁA ŚREDNIA	6 klasa*	10	LUCIA DYCZKO
231930 w. KNIAZIEWO	kółko	42	
	fakultatyw	38	
218. SZKOŁA ŚREDNIA	4 klasa*	10	WANDA LIENIEC
231930 w. KREMIENIEC	5 klasa*	7	
	6 klasa*	7	
219. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	10	JANINA ŁOZOWSKA
231930 w. MIEŻEREWO			
220. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	7	MARIA KOWALEWICZ
231930 w. DZIERKACZE	fakultatyw	30	
221. SZKOŁA ŚREDNIA	4 klasa*	2	EUGENIUSZ SZNIP
231930 w. PASUCICZE	5 klasa*	2	
	6 klasa*	2	
	7 klasa*	2	
222. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	5	DANUTA SUSZKO
231370 w. JAŁUCEWICZE			

REJON OSZMIAŃSKI

NAZWA SZKOŁY I ADRES	KLASA	ILOŚĆ UCZNIÓW	NAZWISKO NAUCZYCIELA
223. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 1	1 klasa*	27	Ł. BOGDANOWICZ
231100 m. OSZMIANY	fakultatyw	26	JAN ZIENKIEWICZ
224. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 2	1 klasa*	26	Ł. BOGDANOWICZ
231100 m. OSZMIANY	kółko	15	SWIETŁANA ŚNIEŻKO
	fakultatyw	45	Z. ADAMOWICZ
225. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 3	kółko	47	N. ZIENKIEWICZ
231100 m. OSZMIANY	fakultatyw	27	
226. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	28	JU. PIETRUSIEWICZ
231100 w. DOKURNISZKI			
227. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	27	A. SANSZOCKA
231102 w. ŻUPRANY			
228. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	20	A. SUSŁOWA
231102 w. CUDENISZKI			
229. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	25	F. KUNIGIEL
231120 w. GOLSZANY			
230. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	20	M. MISIEWICZ
231113 w. KLEWICE			
231. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	15	G. JANCEWICZ
231113 w. GORDIEWO			
232. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	15	WŁADYSŁAWA ŁUNIA
231113 w. RUDZISZKI			
233. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	15	MARIA TIERIECHWA
231104 w. POLANY			
234. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	15	E. ZAWADZKA
231124 w. GINIEWCY			
235. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	13	R. KULIS
231124 w. POWIAŻCY			
236. PRZEDSZKOLE Nr 1	kółko	28	W. BIELSKA
231100 m. OSZMIANY			
237. PRZEDSZKOLE Nr 6	kółko	26	Ł. MOŻEJKO
231100 m. OSZMIANY			

OBWÓD WITEBSKI

NAZWA SZKOŁY I ADRES	KLASA	ILOŚĆ UCZNIÓW	NAZWISKO NAUCZYCIELA
238. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 1	kółko	15	MIECZYSŁAW PREDKIEL
211930 m. BRASŁAW			
239. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 3	1 klasa*	20	LUCIA JUDKO
211930 m. BRASŁAW	kółko	35	
	fakultatyw	69	MICHAŁ SIEMIEŃCZUK
240. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	88	HELENA STELMACZONOK
211930 m. SŁOBÓDKA			
241. PRZEDSZKOLE	kółko	15	HELENA STELMACZONOK
211977 m. SŁOBÓDKA			
242. SZKOŁA PODSTAWOWA	kółko	30	HELENA STELMACZONOK
211977 w. CZERNIOWO			
243. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 1, Nr 5	kółko	60	WALENTYNA OSIPOWA
211930 m. POSTAWY			
244. SZKOŁA ŚREDNIA	kółko	15	HELENA MIADIEL
211988 w. PLUSY			

MIŃSK

NAZWA SZKOŁY I ADRES	KLASA	ILOŚĆ UCZNIÓW	NAZWISKO NAUCZYCIELA
245. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 39	fakultatyw	18	LUDMIŁA KOŚCIUKOWICZ
pr. PRAWDY 50			
246. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 42	fakultatyw	18	TERESA STRYCHAR
ul. KOMSOMOLSKA 21			
247. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 65	fakultatyw	20	SWIETŁANA BIEŃKOWSKA
ul. KULMAN 28a			
248. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 99	fakultatyw	17	IRENA SANDRAGAJŁO
ul. BIERUTA 13			
249. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 125	fakultatyw	21	OLGA MURAWJOWA
ul. PLECHANOWA 51			

OBWÓD MIŃSKI

NAZWA SZKOŁY I ADRES	KLASA	ILOŚĆ UCZNIÓW	NAZWISKO NAUCZYCIELA
250. SZKOŁA ŚREDNIA	fakultatyw	48	JÓZEF KRUGLIŃSKI
r. WOŁOŻYŃSKI m. IWIENIEC			
251. DOM KULTURY	fakultatyw	50	LEON KUKSINOWICZ
m. STARA WILEJKA			
252. SZKOŁA PODSTAWOWA	fakultatyw	58	JADWIGA KOLENDA
r. STOLPIECKI w. RUBIEŻEWICZE			
253. SZKOŁA PODSTAWOWA	fakultatyw	20	DOROTA KOCHNOWICZ
r. STOLPIECKI w. DIEREWNOJE			
254. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 1	fakultatyw	12	HELENA KONCZANIN
223396 w. NAROCZ r. MIADZIEL			
255. SZKOŁA ŚREDNIA Nr 9	fakultatyw	38	ALEKSANDR ABRAMOWICZ
222120 m. BORYSOW			
ul. III INTERNACIOINAŁA 143			
255. GIMNAZJUM Nr 2	4 klasa*	97	OLGA NIKICINA
22120 m. BORYSOW-7			ALEKSANDER ABRAMOWICZ
ul. NORMANDYI-NIEMAN 22	5 klasa*	82	NATALIA POWOROTNAJA
			ANATOL SAWICZ
	6 klasa*	97	OLGA NIKICINA
	7 klasa*	72	ANATOL SAWICZ

** - KLASA Z WYKŁADOWYM JĘZYKIEM POLSKIM, * - JĘZYK POLSKI JAKO PRZEDMIOT

CIĄG DALSZY W NASTĘPNYM NUMERZE

"Głos znad Niemna"
Wydawca: Związek Polaków na Białorusi

Adres redakcji: 230005 Grodno ul. Dzierżyńskiego 90 A tel. 44-94-57

Druk: Zakłady Graficzne Grodno, ul. Poligrafistów

Tygodnik: indeks 63863 Nr rej. 8
Objętość pisma - 2 drukowane arkusze

Zamówienie nr... 1921

Nakład: 12500 egz.

P.o. redaktora naczelnego L. Michajlik

Autorzy publikacji ponoszą odpowiedzialność za dobór i wiarygodność podawanych faktów. Ich poglądy nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów nadesłanych materiałów bez uprzedzenia, listownego kontaktowania się z autorami.